

УМОВЫ ПАПІСКІ:

На 90 л.; на 3 н-цы—2 р. 60 л.; на 5 н-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 л. Праца: мясцовага—10 л., Інша-гародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок нонпарэлі (пасля тэксту)— 60 кап. Іншагародня—1 р. Пасля тэксту ў два разы даражэй. Пры шматразовым друкаванні—сёдня на згодзе. Згодна паст. СНН ад 10 верасня 1924 г. брацца зверху тарыфу 10 проц. падатку.

Падпісва і абвешта прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда“—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дн. У адрозных гарадах—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і на ўсіх пашт.-тэл. канторах, РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральн Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)В.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дн. тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтар рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадзны дн. тэлеф. № 6-19. 3) Начы рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42. Кіраўн. Г. Кантора абвештакі падпіскі тэл. № 761.

ЧІЦЬВЕР, 9 ЖНІЎНЯ

1928 г.

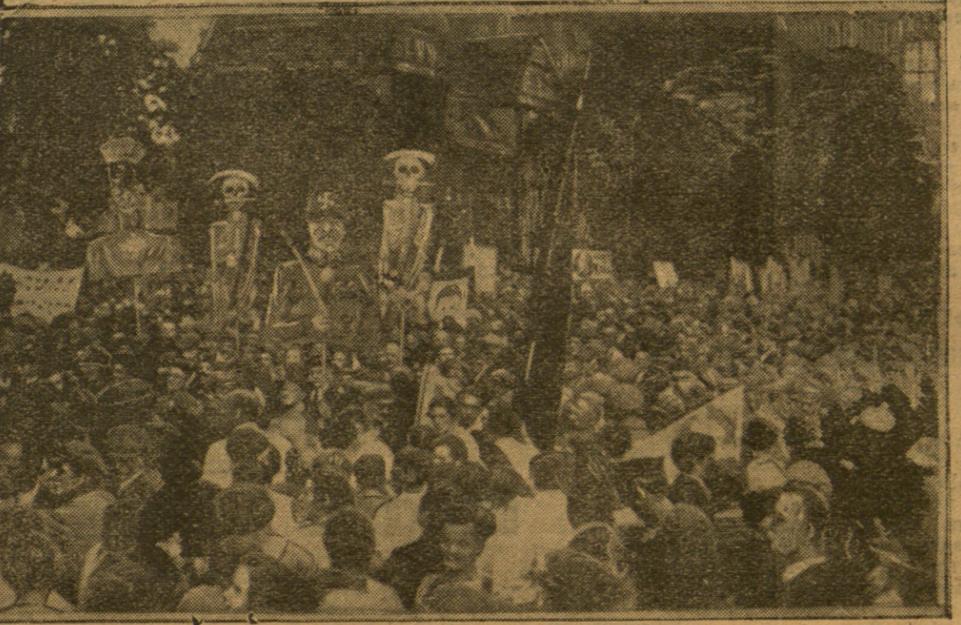
№ 182 (2989)

Конт асобнага нумару ўсёды 5 кап.

Год выданья дванаццаты.

Супроць вайны ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЙ

За вайну ГРАМАДЗЯНСКУЮ

У БЭРА'ІЕ 6-га жніўня адбылася грандыёзная антываенная дэманстрацыя рабочай моладзі, якую арганізаваў нямецкі камсаом і чырвоны юнгфронт. У дэманстрацыі прыняла ўдзел і леванастроеная о.-д. моладзь. На здымках дэманстранты з плякатамі на якіх намалявана: 1) штыкі 2-га Інтэрнацыяналу, капіталу і царквы, накіраваныя супроць СССР. 2) Шкілет чалавека прымае нумар спецыяльнага выпуску газеты, быццам выдадзенага пасля газавай атакі на Берлін. У газэце паведамляецца: трыячы мужчыны, жанчыны і дзеці на вуліцы ў гары насьцей. Увесь Берлін абярнуўся ў масавую магілу. 3) Агульны выгляд дэманстрацыі з супроцьваеннымі плякатамі.

Антываенныя мітынгі ў Францыі

Войска і паліцыя Парыжу на баявой гатоўнасці Масавыя арышты камуністых. Высылка з Францыі чужаземных рабочых

ПАРЫЖ, 6. Нядзельную дэманстрацыю ў Іўры папярэджаў мітынг, які адбыўся ў Парыскім цырку, прысьвечаны барацьбе супроць вайны. Прысутнічала каля 10.000 рабочых. Выступалі камуністы Бутонье, Банфу, Вайян Кутур'е, Рэно і інш. Заявы прамоўцаў, што ў выпадку вайны супроць СССР, французскія рабочыя выканаюць свой абавязак салдат рэвалюцыі, былі сустрэчаны бурнымі авацыямі прысутных. Мітынг паслаў прывітальную тэлеграму кангрэсу Камітэтару. Пасля сканчэння мітынгу, паліцыя арыштавала 150 членаў камуністычнай гвардыі.

Дэманстрацыі супроць вайны адбыліся ў радзе гарадоў Францыі. «Юманітэ» публікуе адрозны сакратарыятаў французскай кампартыі і камсамоу, якія заклікаюць рабочую клясу працягнуць барацьбу супроць вайны і за абарону СССР. ПАРЫЖ, 7. Згодна афіцыйнаму паведамленьню міністэрства ўнутраных спраў, 8 арыштаваных у Іўры камуністых—адвадца пад суд па абвінавачанні ў зьневажаўні чыноў паліцыі словамі або ўчынкамі. Капдэвілю—часоваму мэру Іўры—прапанавана даць тлумачэньні з паводу яго адмовы падпарадкавацца распараджэньню прэфэкта не даваць

пратэсты аб'яднаньня ўнітарных прафсаюзаў парыскага раёну і французскай сэкцыі МОПР'у супроць незаконнага парушэньня свабоды сходаў з боку ўладі прэвэнтывных (папереджальных) арыштаў напрыклад, Вайян Кутур'е і арыштаў без судовых маддатаў. Суд скоры... ПАРЫЖ, 7. Агенцтва Гавас паведамляе: «12 камуністых, якія прымалі ўдзел у дэманстрацыі, што адбылася 5-га жніўня ў парыскім прадымесьці Іўры, прыгавораны да зьяўленьня ў турме на тэрміны ад аднаго тыдня да 6 месяцаў.

4 САВЕЦКА-ТУРЭЦКІЯ ДАГАВОРЫ

Ушанаваньне савецкае дэлегацыі АНГОРА, 6. Сёння закончаны перагаворы аб 4-х савецка-турэцкіх дагаворах: працягнута мой дагавору аб пашы, падпісанага ў Карсе, тэрмін якога страчаў моц у гэтым годзе; аднойлен дагавор аб пагранічных зносінах і пераходзе мяжы; падпісаны дагавор аб урэгуляваньні дзюгарадных спрэччых пытаньяў на месцы і вэтэрынарны, які быў парафіраван два гадзі назад. З паводу падпісанья турэцкі ўноўнаважаны Змай бай чалавдй и го-

Капіталістычныя дзяржавы ня хочуць адмовіцца ад вайны супроць СССР, але ня могуць стварыць хоць бы фіктыўны адмовы ад вайны

Водгуні сусьветнага друку на інтэрв'ю тав. Чычэрына Пазыцыя ПАЗШ у далучэньні СССР да пакту Прызнаньне французскага друку Уражаньне ў Нямецчыне

ВАШЫНГТОН, 7. Міністэрства замежных спраў абвясціла, што першапачаткова пакт Келёга будзе падпісаны толькі тымі 15 дзяржавамі, якія бралі ўдзел у папярэдніх перагаворах аб ім, іншыя могуць далучыцца пазней. Паводле чутак, дзяржавамі, якія не ўвайшлі ў лік 15, можа быць падпісан дадатковы пратакол адначасова з падпісаньнем асноўнага дагавору. Агенцтва «Асошэйтэд Прэс» перадае паведамленьне, выдавочна інспіраванае міністэрствам замежных спраў аб тым, што Злучаныя Штаты не супярэчаць супроць далучэньня СССР да пакту Келёга, пасля падпісанья яго запропананымі дзяржава-

ПАРЫЖ, 6. На інтэрв'ю Чычэрына паспеў пака адгукнуцца толькі прывітальны друк. «Эко дэ Пары» піша: «Паколькі ў Эўропе ва ўсіх імкненьнях да рэваншу хаваецца вадня думка прыбегнуць да дапамогі Расіі ў разьліку на яе імкненьне разбурыць дагаворы, заключаныя без удзелу гэтай краіны, або супроць яе, па-столькі дагавор, якія забараняе вайну, утвораны без удзелу СССР ня мае моцы. Аднак, жаданьне Саветаў удзельнічаць у абгаварэньні і падпісаньні дагавору выклікана выключна прапагандысцкімі меркаваньнямі. Па гэтым манеўр Саветаў пацярпець крушэньне і Саветы ня будуць запрошаны да ўдзелу ў згодзе, да зтой яны, па ўласным прызнаньні ня могуць далучыцца без зьмены

на СССР. «Аднак,—піша газэта,—калі Келёг не запросіць СССР, яго пакт будзе мець дурацкі выгляд». БЭРЛІН, 6. Вячэрнія газэты публікуюць гутарку т. Чычэрына аб пакце Келёга, як сэнсацыю. Правы друк публікуе гутарку без усякіх каментароў. Дэмакратычны друк, органы цэнтру і «Форвэрт» суправаджаюць гутарку падрабязнымі каментарамі. Паводле слоў «Бэрлінер Тагэблят», жаданьне СССР падпісаць пакт Келёга ў якасьці дзяржавы, якая падпісвае пакт у першую чаргу, зьяўляецца некаторай нечаканасьцю для бэрлінскіх палітычных колаў. У палітычных колах аздаўлены тым, што СССР выказвае гэта жаданьне вараз, пасля заканчэньня перагавораў у мімі дзяржавамі, якія ўваходзяць у

Англа-фінляндскія

У панскай Польшчы

Напярэдадні канстытуцыйных зьмен

ВАРШАВА. (Ад улас. кар.). Газеты паведамляюць, што на апошнім тыдні на неатары паліцыя Славэна адбыліся нарады наконт канстытуцыйных зьмен. Пасяджэньні працягваліся цэлыя два дні.

Абмярнуўвалася 11 праектаў, сарад якіх праекты генэральнага пракурора Бунавецкага, віцэ-міністра юстыцыі Цара, дэпутатаў Касьцялкоўскага, Яворскага і інш. Быў таксама праект манархіяўных дэпутатаў, якія імкнуцца ўстанавіць у Польшчы манархію.

Спрэчні вакол усіх праектаў былі вельмі ажыўленыя. Віленскі дэпутат Міцкевіч моцна абараняў манархічны праект. У выніку пастаноўлена было перадаць справу ў спецыяльную камісію, якая павінна выпрацаваць уласны праект, грунтуючыся на праектах Яворскага і Цара.

Выпрацаваны намісіяў праект будзе ўнесены на абмеркаваньне надыходзячай сесіі польскага сойму

Польская прэса аб польска-савецкіх адносінах

ВАРШАВА, 7. Падаючы змест артыкулу аб польска-савецкіх адносінах у «Правде» ад 2-га жніўня, польская прэса падкрэсьлівае, што тон гэтага артыкулу зьяўляецца бясспрыкладна розкім. Па думцы польскае прэсы, прагэст Патэка супроць прамовы Бухарына быў накіраван на супроць існаваньня Камінтарну, як піша «Правда», а супроць парушэньня нараграфу 5 Рыскага дагавору. Далей польская прэса падкрэсьлівае, быццам «Правда» адказвае на прагэст Патэка пагразамі, не даючы на яго ніякага адказу на сутнасьці.

АРЫШТЫ Ў ДВОРНІШКАХ

У вёсцы Дворнішкі (каля Малкавіч, на Віленшчыне) арыштавана 10 чалавек, заведоўраных у прыватнасьці да кампарты.

ДАМАГАНЬНЕ КАЛЕНІЎ У АФРЫЦЫ

Польскі ўрад выдэа перагаворы з Францыяй аб атрыманні мандату Лігі Нацыяў на частку 6. Нямальне калені Камэрэн. Дагэтуль мандат на Камэрэн належыць Францыі.

У Зах. Беларусі канфліскацыя „ДОЛІ ПРАЦЫ“

Віленская жэстэа староста сканфіскавала № 1 новае беларускае газэты „Доля Працы“ за артыкулы: „Без Грамады“, „Трохі аб фашызме“, „У пал“, „Яшчэ адно апошняе скажана“, „Інспекцыя турмаў у Польшчы“, „Экспозэмар Шішудэка і яго вынікі“. Рэдактар прызначэны да судовае адказнасьці.

ПАБУДОВА СТРАТЭГІЧНАЕ ШАКЫ

Драчэваны праект пабудовы шакі

„Камэнтарыі“ — польскага друку да прамовы т. Бухарына

Па Савецкім Саюзе

Водпуск тов. А. І. Рыкаву Урадовае паведамленьне

МАСКВА, 8. Старшыня Савету Народных Камісараў СССР, Савету Працы і Абароны СССР і Савету Народных Камісараў РСФСР т. А. І. Рыкаў 4-га жніўня выехаў на поўдзень у дазволена яму водпуск для курортнага лячэньня, неабходнага насля перанесенага ўвесну вострага рэматызму. У часе адсутнасьці т. А. І. Рыкава абавязкі старшыні СНК СССР, СП і А СССР і СНК РСФСР будучь выконваць яго намеснікі.

Новы ўздым вады на Далёкім Усходзе

УЛАДЗІВАСТОК, 7. Сёньня рэліцый пасыла сутак дажджу над Прымор'ем пранёсься новы цыклён, які ішоў з паўднёвай Японіі ў напрамку да Хабараўска. Вялікія дажджы выпалі ў раёне раёнаў, вызваўшы разліў рэк. Ішоў трэба чакаць уздыму вады ў Усурыйскім вадазборы, на Імане і ў Ханганскай даліне. З узьбіражжа паведамляюць аб бязупынных дажджоў у Альгінскім і Савецкім раёнах.

Кангрэс рэфармісцкай бюракратыі

БРУСЭЛЬ, 6. (Спэц. кар. ТАСС). Сёньня адбылося першае пасяджэньне кангрэсу 2-га Інтэрнацыяналу. Ад імя Амстэрдамскага Інтэрнацыяналу кангрэс прывітаў Маргэнс, які азначыў на «супрацоўніцтва паміж абодвума Інтэрнацыяналамі». У дакладзе аб міжнародным становішчы, побач з «радыкальнымі» фразамі аб капіталістычнай эканаміцы і выпадкам амерыканца Хільквіда супроць «накляпаваных» ўраўняў сацыял-дэмакратыі пералічыў:

- 1) Ухваленьне накут Калёда, 2) Вызваленьне Рэйнскай краіны, 3) Адносна СССР:—«унутраныя справы Расіі, аб якіх таварыў Дан, нас не датычаць. Мы патрабуем поўнага аднаўленьня дыпляматычных і вандальных зносін з СССР».

Хроніка рабочага руху

Перасяленьне ангельскіх рабочых у дамініёны

Мерапрыемствы ангельскага ўраду ў галіне перасяленьня ангельскіх рабочых у дамініёны сустракаюць самай адмоўнай адносіны з боку прадаўнікоў дамініёнаў. Камітэт па кіраўніцтве перасяленьнем атрымаў ад розных установаў дамініёнаў рад ваў па гэтым паведае.

Канадскі рабочы кангрэс (аб'яднаньне рэфармісцкіх прафсаюзаў) апублікаваў адрозь, у якой азначэцца што тыя 200.000 гарнікоў, якіх ангельскі ўрад думае перасяліць у Канаду, ня змогуць там знайсці сабе прыстасаваньня і толькі навялічаць беспрадоўе ў краіне.

Канадскі міністар працы заявіў, што «канадскі ўрад можа даць некаторыя абяцаньні наконт с.г. рабочых і служба, рабочыя-ж іншых прафэсій павінны дзейнічаць самастойна. Адносна іх мы не бярэм на сябе ніякай адказнасьці».

Аўстралійскі прэм'ер Брюс заявіў: «Наш ўрад зусім не падрыхтаваны да вырашэньня праблемы перасяленьня рабочых». Аналягічныя заявы зроблены таксама кіраўнікамі аўстралійскай камісіі па справах эмігрантаў.

Канфэрэнцыя руху меншасці ў Англіі

Чарговая нацыянальная канфэрэнцыя руху меншасці наазначана на 25-26 жніўня ў Лёндане. На абвешчаны дні наступныя пытаньні: рацыяналізацыя, «мір у прамысловасьці», павізьняе зарплаты, падаўжэньне рабочага дня, прафрарбота.

Забастовачны рух у Мэксыцы

Найбольшы лік забастовак у Мэксыцы падае на 1921 год. Пасьля гэтага рэкорднага году лік забастовак намяншаецца.

Па даных ўраду, самы «мірны» перыяд гэта 1924-27 г., калі прэзыдэнтам краіны быў Кайес і лік забастовак дасягнуў мінімуму. Аднак, забастовачны рух з 1925 г. ня глядзячы на колькасны заняпад, значна ўзмацніўся з якаснага боку. У той час, як у 1921-22 г. большасьць забастовак была выклікана адмовай прадпрыемцаў прызнаць прафсаюзы і г. д., у наступныя гады на першае месца ставяцца ўжо так званыя забастоўкі салідарнасьці і забастоўкі за невыкананьне патрабаваньня аб павышэньні зарплаты.

Аб росьце палітычнай сьведомасьці мэксыканскіх рабочых ісправа сьведчыць той факт, што з 1924 г. большая палова ўсіх забастовак была абвешчана ў адказ на званьняне прадпрыемствамі членаў прафсаюзаў. 1924 год быў рэкордным па працяжнасьці забастовак.

У 1922-23 г. на першым месцы па ліку забастовак стаяла тэкстыльная прамысловасьць, на другім—харчовае. У 1924 г. на першым месцы—харчовае, на другім—тэкстыльнае, на трэцім—металюргічнае і вугальнае.

З прыходам да ўлады Кайеса і абраньнем Мараньса старшынёй Мэксыканскага аб'яднаньня прафсаюзаў, лік забастовак значна памяншаецца. Гэта тлумачыцца перш усёго зрадыцкай тактыкай мэксыканскай ф. дэрацыі працы і яе ліберальна-прагрэсывнага кіраўніцтва, якія прапанавалі:

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Рыхтуем рабочых прапагандыстых

55 чал. рабочых скончылі курсы прапагандыстых. — Большасьць прапагандыстых мае вытворчы стаж ад 10 да 20 год. — Трэба дапамагчы прапагандыстам у далейшай кваліфікацыі

Гэтым днямі скончыліся занятыя месячных курсаў рабочых-прапагандыстых пры Менскім акругоме КП(б)В. На курсы былі вылучаны рабочыя ад варштату—скончыўшыя вчэрнюю саўпартшколу, альбо маючы веды у аб'ёме гэтай школы.

Які-ж твар курсаў? Скончыла курсы 55 чал. Па вытворчым стажы: ад 1 да 5 г.—10, ад 6 да 10 г.—18 чал., ад 11 да 15 г.—18 чал., ад 16 да 20 г.—5 чал., звыш 20 г.—4 чал.

Па ўзросьце ад 20 да 25 г.—14 чал., ад 25 да 30 г.—24 чал., ад 30 да 35 г.—9 чал. і звыш 35—9.

Па нацыянальнасьці: беларусаў—34, яўрэяў—21.

Па партыйнасьці: да 1922 г.—12 чал., з 1922-26 г.—24 чал. і пазьней—19.

Такім чынам мы мелі людзей з вялікім вытворчым стажам, з вопытам нізавой практычнай працы, здавальняючы ўзросны і нацыянальны склад.

Займаўся курсы 26 вучэбных дзён па 8 гадзін штодзённа. На курсах выкладаліся: палітэканомія, лэнінізм, гістмат, мэтодыка, эканампалітыка, перыядычна чыталіся лекцыі па праграме Камінтэрну і гісторыі Беларусі, па антырэлігійным пытаньні і інш. Мы паставілі сваёй мэтай прывучыць курсантаў да самастойнай працы. Таму была зьвернута асабліва ўвага на пастаноўку лабараторнай працы. Разьмеркаваньне вучэбных гадзін было такое, што 60 проц. часу адводзілася для самастойнай працоўкі. Гэты мэтад сабе поўнасьцю апраўдаў. Слухачы дасягнулі значных пось-

пехаў і навучыліся скарыстоўваць патрэбны матар'ял.

Курсы былі забяспечаны лепшымі выкладчыкамі і гэта сьпрыяла добрай пастаноўцы вучэбнай часткі.

Мэта курсаў—падрыхтаваць рабочых прапагандыстых—выпаўнена здавальняюча. З ліку скончыўшых курсы вылучылі 20 чал. для кіраўніцтва гурткамі на прадпрыемствах па праграме адзінай партыйнай школы, 18 чал. кіраўнікоў бягучай палітыкі, 11 чал.—камсамольскімі гурткамі і толькі 9 чал. за немагчымасьцю скарыстаць іх для кіраўніцтва гурткамі, пасланы на арганізацыйна-прапагандысцкую працу. Зараз уся ўвага РК і ячэек павінна быць зьвернута на далейшую працу ў рабочымі прапагандыстамі, каб стала замацаваць іх на гэтай працы.

Неабходна арганізаваць добрае мэтадычнае кіраўніцтва прапагандыстамі, стварыць для гэтага сэмінары пры агітпропабінэце, прымацаваўшы да сэмінары падрыхтаваных моцных кіраўнікоў і кансультантаў па ўсіх пытаньнях. РК павінны скарыстоўваць скончыўшых курсы ў якасьці дакладчыкаў па асобных пытаньнях на прадпрыемствах.

У гэтым годзе курсы займаліся толькі месяц, гэта прымушала нас навялічаць вучэбную нагрузку слухачоў, але гэтае зазрудзіла нашу працу. Рабочы ня ў сіле 8 гадз. займацца ў дзень і таму нельга такую вялікую праграму ўлажыць у 4 тыдні. Вось чаму наступныя курсы неабходна разьлічваць ня менш як на 2 месяцы.

В. ЛЕВІН.

Вынікі праверкі кандыдацкага складу

(Мазыр)

Праз правяральную камісію ад 7 савецкіх ячэек прайшло 56 кандыдатаў, з іх іх рабочых 25, сялян 5, служачых 23 і іншых 2.

Правэрка выявіла рад недахопаў у працы з кандыдацкім складам і, асабліва, заўважана, што некаторыя партыяўкі невыстарчальна вывучаюць новых таварышоў, якія прымаюцца ў партыю.

Частка партыяўек не зьявляла ўвагі на ўцягненьне кандыдацкага складу ў практычную працу. Пры правэрку было выяўлена, што 6 кандыдатаў не прайшло школы палітграматы і 16 кандыдатаў ня маюць ніякай партыйнай і грамадзкай наагрузкі. Вельмі рэдка практыкавалася пасылка кандыдатаў сумесна з больш вопытнымі членамі партыі для правядзеньня гэі. ці іншае працы па заданьнях ячэйкі, слаба пастаўлены кантроль і правэрка выкананьня заданьняў, якія даручаюцца кандыдатам.

З ліку правяраных кандыдатаў 18 маюць прагэрмінавы кандыдацкі стаж ад 1 да 3 гадоў.

Камісія ўстанавіла слабую партыйную і палітычную падрыхтоўку кандыдатаў партыі і нізкі агульнаасьветны ўзровень іх.

Камісіяй выключана з партыі 4 кандыдаты, зроблена партыйных спытаньняў—4, вынесена пастанова аб неабходнасьці пераводу ў члены КП(б)В 13 кандыдатаў, а рэптыцы працягнуты кандыдацкі стаж на розныя тэрміны.

Правэздэная правэрка і выяўленьня недахопаў ў працы асобных ячэек ашчэ раз падкрэсьліваюць неабходнасьць уцягваньня ў практычную партыйную, грамадзкую працу і апрацоўку кандыдацкага складу.

Б.

Арабачэньне савецкага апарату

(Мазыр)

Мазырскі акругом КП(б)В за апошні месяцы правэздэць вялікую работу па вылучэньні рабочых-партыяўцаў ад варштату на розныя адказныя гаспадарчыя, савецкія і кааперацыйныя работы.

Так, за апошні месяц вылучана на пасады народных судавдзяў 4 партыяў-рабочыя ад варштату, 2 з дрэваапрацоўчых заводаў і 2 шаўды. На пасады дзсятнікаў Лесбелу на лесаапрацоўках вылучаны 4 рабочыя з заводаў, надпарадкаваных Мазырскаму аддзяленьню Лесбелу. На кааперацыйную работу ў якасьці старшын праўленьняў спажывецкіх таварыстваў вылучаны 4 партыяўцы, з якіх 3 раней працавалі на лізавой кааперацыйнай рабоце ў якасьці прыказчыкаў крам і адмін рабочы-дрэваапрацоўшчык. На пасаду заагдчыка дробнага дрэваапрацоўчага заводу вылучаны рабочы ад варштату, на пасаду намесніка начальніка раймімініі вылучаны партыяў-селя-

Прывітаньне ад „Зары Запада“

„Зьвязьдзе“, цэнтральнаму органу партыі бальшавікоў Беларусі, змагару за сацыялістычную рэвалюцыю на Беларусі, за замацаваньне дыктатуры праплетарыату і беларускай дзяржаўнасьці ў дзень гадавіны беларусізацыі—бальшавіцкае прывітаньне.

Рэдакцыя газэты „Заря Запада“, Віцебск.

Ц.О.КП(б)В — „Зьвязьдзе“

Віцебскі акругом, шчыра вітаючы баявы бальшавіцкі орган „Зьвязьдзе“ ў зьвязку з першай гадавінай пераходу на беларускую мову і 11-ай гадавінай існаваньня, жадае і ў далейшым насьпяхо-

вага правядзеньня бальшавіцкай шэрагаў КП(б)В, нацпалітыкі і рашучай барацьбы з ухіламі ўнутры партыі
Сакратар Віцебскага акругому КП(б)В
Аронітам.

Прывітаньне „Зьвязьдзе“ ад рабочых дру-

Да новых перамог 25-цігадовы юбілей

Априсованы практ пубодом шасы Вілія Ландарова. Шаса будзе мець важнае сьведчаньне значнае. Кошт — 400.000 злотых. Тэрмін пубодом — два гады.

АРЫШТ У БУЦЭВІЧАХ

У Буцэвічах, на Віленшчыне, арыштавана трыя, запабораных у прымажэньні да кампартыі.

У Літве Вальдэмарас едзе

24-га жніўня Вальдэмарас выжджае ў Парыж, дзе жадае сьпактацца з Брытаніямі і іншымі міністрамі замежных спраў, якія зьведуча ў Парыж дэлегацыя павольна васту Келбга. Вальдэмарас будзе прасіць аб прыхільным вырашэньні польска-літоўскае спрэчкі на Радзе Лігі Нацыяў.

Пісьля Коўні—Кёнігсбэрг

КОЎНІ. (Ад наш. кор.). Літоўскі афіцэр „Літвас Айдас“ друкуе друі артыкул адносна стварэньня станаўшча, у сувязі з дэмаршам нямецкага палка ў Коўні.

Газета даказвае, што Літва ня можа напасацца міру. З гэтак прычыны Нямецкія зрабіла дэмарш не на адрасе. Калі яна ўжо так баіцца напразі вайны, дык павінна была вярнуцца ў Варшава, а не да Коўні. Яны быў бы сьне, калі-б Нямецкія зрабіла дэмарш адначасова ў Варшава і ў Коўні. Рабіць дэмарш толькі ў Коўні мела сьне тады, калі-б Нямецкія зацела прымуцілі Літву адмовіцца ад Віліні і зьдольці польскіх патрабаваньні.

Які сьне для Нямецкія штурхаць Літву ў польскае гора? Няўжо-ж Нямецкія ня баіцца, што пасля таго, як Польшчы поштане в Віліні, можа абдыцца вострымі выпад супроць Кёнігсбэргу? Пільсудскі-ж у 1919 годзе кляўся, што ён не слабае зброю покуль не атрымае Віліню, Кіеў і Кёнігсбэрг. Зараз ужо адкрыта кажуць у польскіх газэтах аб ліквідацыі Усходняй Прусыі.

Міру напразжае Польшча, а ня Літва.

Справа Лібава-Роменскае чыгункі

Адсутнасьць транзіту заходня-беларускіх і савецкіх тавараў па Лібава-Роменскай чыгункі прывяла лібаўскі порт і самую Лібавада поўнага заняпаду. Ковенскія і Віленскія газэты паведамляюць што латвійскі ўрад мяркуе зьвярнуцца да Лігі Нацыяў у прозьбаю ўзьдзейнічаць на Літву ў сэнсе адчынення транзіту па названай чыгункі.

У «Лібаўшэ Цайтунг» зьмешчаны артыкул дэпутата латвійскага сойму ад Лібава Гана, які выказвае пажаданьні лібаўскае (і наогул латвійскае) буржуазіі ў справе транзіту па Лібава-Роменскай чыгункі. Ган прадабачыць два вырашэньні: альбо Ліга Нацыяў возьме ў сваё кіраўніцтва ўсю лінію ад Лібава да савецкае граніцы, альбо Літва павінна будзе згадзіцца на адчыненне на польска-літоўскай граніцы Латвійскае грамадзянскае станы дзеля прымя і выдачы тавараў, якія будуць ісьці з Польшчы і праз Польшчу ў Лібава альбо наадварот.

У Рыгу выехаў літоўскі вайсковы міністр Даўбантас і пасол у Берліне Сіжыкаўнас. Па чутках, яны маюць вядзьмае адгаворыць латвійскі ўрад ад вярданьні ў Літу Нацыяў справы адчыленьня Лібава-Роменскае чыгункі.

атані і выпадкам аморы. Хільквіда супроць «пакапаньняў» зьрупапейскіх сацыял-дэмакратаў перад Амэрыкай», зьвярнуў на сьбе ўвагу надзвычайна нізкі ўзровень і расьліўчатасьць усіх дэкларацый. Дэклады чыталіся пры поўнай бязудельнасьці дэлегатаў, якія шумелі і гутарылі. Характэрна таксама поўная адсутнасьць на кангрэсе якіх-небудзь новых асоб і больш маладых дзячоў рэфармісцкага руху. Безраздзьельнае панаваньне старой партыйнай бюракратыі адразу кідаецца ў вочы на ўсім надворным абліччы кангрэсу.

БРУСЭЛЬ, 7. На пасяджэньні Кангрэсу 2-га Інтэрнацыяналу Мэкстон арабіў ад імя ангельскай дэлегацыі

Магчымасьць выхаду Літвы з Лігі Нацыяў

КОЎНІ. (Ад улас. кар.). У гутарцы з прадстаўнікамі замежнага друку літоўскі прэмер Вальдэмарас заявіў, што ніякіх дэмаршав кваліфіцы ня прымуоць Літву адмовіцца ад Віліні. Калі пастанова Лігі Нацыяў будзе наспрыяючай для Літвы, дык влошныя прымушана будзе адмовіцца ад супрацоўніцтва з Лігай Нацыяў і выйсьці з яе складу.

Хунань пад уладаю камуністых

ШАНХАЙ, 7. Паводле паведамленьняў аге́нства Рэйтэр, значная частка правінцы Хунань знаходзіцца пад уладаю камуністых. Паведзьненне з Хунані мае пільнаўны характар, але, згодна вестак кітайскіх газэт, некалькі пайбоўш важных гарадоў поўдня заняты рэвалюцыйнымі атрадамі пад кіраўніцтвам камуністых.

У Чанша абвешчана ваеннае становішча, і тамтэйшыя ангельскія ўлада лічаць неабходным ужыць «абарончыя меры» для абароны ангельцаў. У сувязі з гэтым, паведамляюць, што дзьве ангельскія кананэры выйшлі з Ханькоў у Чанша (галоўны горад Хунаньскай правінцы).

На словах газэт, становішча ў Чанша надзвычай напружанае. Паўстанцы, кіруемыя камуністымі, неаднокраць атакавалі горад. Чужаземцы выехалі з Чанша. У розных раёнах Хунаньскай правінцы адбываюцца жорсткія баі паміж рэвалюцыйным і ўрадавым войскам. Асабліва буйныя баі адбываюцца ў раёнах Пінцзяну і Чэньчоў. Горад Чэньчоў у працягу некалькіх дзён 7 раз пераходзіў з рук у рукі.

На словах ханькоўскага аргану «Ханькоў Гэралд», камуністыя прымушаныя былі эвакуаваць Пінцзян, аднак, змаглі заняць увесь павет (на ўсход ад Чанша). Газэта заяўляе, што «арганізацыі кітайскай кампартыі ў Ханькоўскай правінцы сталі выключна моцнымі».

Адстаўка Ен Сі-шэна і Фына

ПЕКІН, 7. Ен Сі-шэан адмовіўся ад пасады старшыні пекінскае палітычнае рады, а Фын Юй-сян—ад годнасьці яе члена. Абодвы рэкамендуець замест сьбе іншых генэралаў.

поўнага аднаўленьня дыпльматычных і гандлёвых адносін з СССР, а таксама сур'ёзных адносін да савецкіх праектаў разьбросьня. 4) Поўная незалежнасьць Эгіпту. 5) Вырашэньне пытаньня аб Суэскім канале і Ірганьці Судану ў Ліве Нацыяў. 6) Поўная свабода для Кітаю і адлік адтуля чужаземных войска. Аб Індыі Мэкстон не сказаў ні слова.

БРУСЭЛЬ, 5. Рабочая кляса Брусэлю іраўляе вельмі пільначыні Інтэрэс да кангрэсу Ц-га Інтэрнацыяналу. Ня гледзячы на пільдзельны дзень на дамох няма сьвятлаў. Рабочая аудиторыя на цэрэмоніі адкрыцьця кангрэсу не прысутнічала.

Роля Францыі у польска-літоўскім канфлікце

БЭРЛІН. (Ад улас. кар.). Намедня газэта «Лібаль Анцэйгер» паведаміла, што Брытанія нібыта паалаў Варшава ультыматум наконт канфлікту з Літвой. Маршал Пілоудзі, па вестках газэты, ізноў патрабаву ад Лігі Нацыяў мандату на захоп Коўні.

Чан Кай-шы аб задачах пленуму ЦК Гаміндану

ШАНХАЙ, 6. Чан Кай-шы заявіў, што асноўныя задачы надходзячага пленуму ЦК Гаміндану зьводзяцца да ліквідацыі грамадзянскае вайны і пачатку аднаўленьня работ; да спынення ўсякае клясавая барацьбы і да ліквідацыі ўваемных падазрэнняў паміж рознымі лідэрамі.

Спыненне пэўночнае экспэдыцыі

ПЕКІН, 7. Вай Цэу-чы спыніў апараты супроць мукдэнскіх войска уштры Вялікай Сянья, а Фын Юй-сян супроць рэшткаў чжэньцзюнь і шаньдуньскіх войска. Загад аб спыненні баявых дзеяньняў адданы з прычыны лэйблівых адносін Чжан Сюэ-яна да Нанкіну і неабходнасьці захоўваць асырджонасьць у далучэньні Манчжуры, каб ухіліцца дыпльматычных ускладненьняў.

Забастоўкі ў Шэцзіні

Плытагоні Мармена (Швэцыя) бастуюць ужо каля шасьці тыдняў. Прычына забастоўкі—невывананьне прадыржэньняў патрабаваньня аб павышэньні зарплаты. 30-га ліпеня да забастоўкі далучыліся таксама і рабочыя лесалісных заводаў і папярковых фабрык у Зэдэргаме. Забастоўка ахапіла 8.000 арганізаваных і вяліку колькасьць неарганізаваных рабочых.

Забастоўка тэкстыльшчыкаў у Англіі

У Ланкашыры на тэкстыльнай фабрыцы Рамзай Мілль выбухнула забастоўка ткачоў. Прычына забастоўкі—прыём на работу нячленаў прафсаюзу.

Выцясьненне чалавечае працы машынамі ў прамысловасьці Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў

Адным з вынікаў ўзмоцненай рацыяналізацыі вытворчасці зьяўляецца выцясьненне чалавечае працы машынамі. Цікавыя даныя аб становішчы ў металургічнай прамысловасьці (сярод рабочых пры доменных печах), мы знаходзім у статыстыцы бюлетэню амэрыканскага міністэрства працы. У 1925 годзе кожны рабочы пры доменнай печы вырабляў у сярэднім у 60 раз больш чыгуна, чым у 1850 годзе і ў 4 разы больш чым у пачатку 20 стагодзьдзя.

У 1925 годзе 29.188 рабочых пры доменных печах выраблялі 36.700.566 тон чыгуна, г. зн. у сярэднім па 1.267 тон кожны. У 1914 годзе такая-ж колькасьць рабочых вырабляла ўсяго 23.244 тоны, г. зн. 795 тон кожны. У 1918 годзе 43.296 рабочых вырабілі 31.015.364 тоны, г. зн. на 16 проц. менш, чым 29.000 рабочых у 1925 годзе.

Пры росьце прадукцыі чыгуна з 504.245 тонаў у 1850 г. да 36.700.566 у 1925 годзе лік рабочых павысіўся ўсяго на 9.000 чалавек.

Гэтыя даныя яскрава паказваюць, што пачаў з ростам прадукцыі лік рабочых адносна падае, дзякуючы ўвадзеньню ўдасканаленых машын.

ту, на пасаду намесьніка начальніка райлімакцыі вылучаны партыец-селянін.

Такая-ж работа разгарнулася ў раёнах, дзе партыйнымі ячэйкамі і райкомамі КП(б)Б праводзіцца значнае вылучэньне рабочых і сялян на пасады старшынь раённых камітэтаў узаемадапамогі, раёнаўнаважальных страхкасы, старшынь раймяскамаў саюзаў, загадчыкаў райземчак і г. д.

Побач з работай па вылучэньні праводзіцца значная работа па прызначэньні кваліфікаваных рабочых на вышэйшыя пасады. Так, на станцыі Калінкавічы Зах. чыг. перасунулі рад рабочых з ніжэйшых работ на вышэйшыя ў якасьці памочнікаў машыністых, дарожных майстроў, памочнікаў загадчыка дэпа, галоўнага кандуктара і г. д.

Гэта работа дасьць магчымасьць асьвязаць і значна аадаровіць нашы апараты, уліўшы ў іх новыя сілы з стойкіх рабочых-партыйцаў.

Б. Шпітальнік.

У пятніцу, 10 жніўня,

а 7-й гадзіне ўвечары ў машынальні летняга тэатру оаду „Прафінтэрн“ оіклавацца

сход парт. і праф. актыву

для абгаварэньня

5-гадовага пляну на-роднай гаспадаркі.

Данладчыні т. Карнін.

Члены ЦК, ЦКН, АК і АКК КП(б)Б, бюро ЦК і АК ЛКСМБ, РК КП(б)Б уваходзяць па сваіх мандатах.

Астатнія атрымліваюць білеты ў РК КП(б)Б.

Менаруком КП(б)Б.

Дамоў, з бясслаўнага паходу

На здымку: Нобіле і выратаваная частна эніпажу „Ітамі“ па дарозе да дому. Зьлева направа: Падрэці, Трэлі, Бладжы, Вілэры, Нобіле, Чычюні і праф. Бэгоунон.

карні

У дзень гадавіны беларусіацыі цэнтральнага аргану КП(б)Б газ. «Зьвязда» шлем сваё прадтаронае прывітаньне з праведзенай вялікай працай па беларусізацыі ня толькі самой газэты, але наогул па беларусізацыі ўоце КП(б)Б.

Мы, рабочыя газэты „Зьвязда“, асабліва цэнім дзясягненны газэты за год у якасьці зьместу, друку і патаньня сабеношту, у зьвязку з пераходам на машыны набор.

Намадаем у далейшым нашай газэце „Зьвязда“ яшчэ большых поспехаў у справе беларусізацыі мае і асабліва павялічэньня тыражу.

РАБОЧ. ДРУКАРНІ „ЗЬВЯЗДА“.

Праверка сацскладу партарганізацыі (Мазыр)

Праверка сацыяльнага складу акруговай партарганізацыі па падставе дырэктыв ЦК была праведзена сваячасова, дзякуючы сваячасова праведзенай падрыхтоўцы ў ячэйках і райкомах КП(б)Б.

Праверка выклікала наступныя зьмены: рабочых палічывацца ў арганізацыі 1020 замест 993 да правэркі, сялян—520 замест 556, служачых—263 замест 252 і іншых—24 замест 26. Такім чынам процант рабочых у арганізацыі павялічыўся з 54,35 проц. да 55,82. Адначасова маецца памяншэньне процант сялян у партарганізацыі з 30,43 проц. да 26,46. Гэта патрабуе ад акруговай партыйнай арганізацыі больш хуткага ажыццяўленьня дырэктывы акругомаў адносна далейшага росту партарганізацыі, асабліва па лініі ўдзяваньня ў партыю сялян-беднякоў. Гэтыя зьмены нам гавораць аб тым, што ў раёне ячэек і нават райкомаў партыі ня ўсім добра абстаіць справа з пастаяўкай вучоту складу арганізацыі, што абавязвае нас у далейшым на гэты бок зьвярнуць увагу, асабліва па лініі правільнага вызначэньня сацыяльнага стану і запавяньня вучотных картак нанова прымаемых у партыю.

Б. Шпітальнік.

А Б В Е С Т К А

Гаррайком КП(б)Б г. Менску склівае сход партактыву гаррайёну у чацьвер, 9 жніўня, у садзе Працасьветы а 7 гадз. вечара

На павестьцы дня: Даклад аб гадавіне беларусізацыі «Зьвязды».

Уваход па білетах, расасланых па ячэйках. У выпадку дрэннага надвор'я сход перасосіцца ў Дом Працасьветы.

Гаррайком.

Пакінулі батрацтва без дапамогі (Мазыр)

Жыткавіцкі райком саюзу с.г. і лясных рабочых мала ўвагі зьвяртае на работу сярод батрацтва. Дзякуючы гэтаму дрэнна прайшла кампанія заключэньня дагавораў на батракоў і пастухоў. У гэтым годзе, у параўнаньні з мінулым, заключана дагавораў на 20 адзінак менш. Застрахована толькі 37 проц. агульнага ліку батракоў, на якіх заключаны дагавары.

Мала зьвернута ўвагі і на пра-

2-га жніўня ў летнім тэатры адбыўся агульны сход магілёўскай гарадской партарганізацыі па пытаньні аб 25-ці гадовым юбілеі 2-га зьезду партыі.

Вялізнае памішканьне тэатру было перапоўнена.

З дакладам аб другім зьезьдзе партыі выступіў сакратар гаркому тав. Кіштымаў, які даў малюнак рэвалюцыйнага руху 90-х гадоў, адзначыў ролю «іскры» і ролю Леніна ў падрыхтоўцы другога зьезду партыі і асабліва застанавіўся на пытаньнях абвэсткі дню зьезду і афармленьні на гэтым зьезьдзе большавізму.

Па дакладзе тав. Кіштымава выступілі два старых большавікі магілёўскай арганізацыі—тав. Астроўскі і тав. Вацлаўскі. Першы застанавіўся на пытаньнях дысцыпліны большавіцкай партыі, якія ўпаршчыно паўсталі на другім зьезьдзе партыі. Тав. Вацлаўскі, член партыі з 1901 году, у кароткіх рысах расказаў сходу аб сваёй рэвалюцыйнай працы ў часы парызму. Сход з захапленнем слухаў жывы расказ аб тым, як большавіком прыходзілася змагацца і з царызмам і з буржуазіяй, і з меншавікамі.

Пасьля выступленьняў старых большавікоў сход заслухаў прывітаньні магілёўскай партарганізацыі ад імя рабочых Магілёўшчыны, якія падкрэсьлілі правільнасьць кіраўніцтва партыі і гатоўнасьць падтрымаць партыю на кожным кроку.

Рабочыя-гарбары паднеслі магілёўскай партарганізацыі сьцяг, які выраблены з скур.

Рабочыя-харчавікі паднеслі партарганізацыі адрас.

У адказным слове на прывітаньні тав. Сударыкаў зазначыў:

— Моц большавіцкай партыі ў тым, што яна ніколі не здрадзіла рабочай клясе, што яна заўсёды ідзе наперадзе і заклікае да новых перамогаў.

Прывітаньні ад рабочых яшчэ раз сьведчаць аб правільнасьці нашага шляху, аб новых перамогах на шляху сацыялістычнага будаўніцтва.

У. Д—скі

Б. Ш.

Аб формах аграмаджанья сельскае гаспадаркі

(У парадку абгаварэння)

Нямучасць і выгаду калектыўнага выдзялення гаспадаркі сяліне Цытвянскага сельсавета ўжо пачынаюць адчуваць. Мне нярэдка казалі: «цяжка жыць аднаму гаспадару. Лей было-б аб'яднацца... Толькі сяліне цяжка на пад'ём, бяцца раса-станца з маемасцю». Такія заявы, мне здаецца, сымптаматычны. Яны гавораць аб тых падрунтоўных ідэалогічных настроях, якія ўсё больш і больш пачынаюць прасочвацца на паверхню. Паласа нязавісці да калектыўных гаспадарак, якія арганізуюцца дзяржавай, яўна праходзіць. Эканамічнае палепшанне саўгасаў, калгасаў і рацыянальнае, інтэнсіўнае выдзяленне гаспадаркі прымушае сялінае сумнявацца ў правільнасць сваіх метадаў і ставіць перад ім блізка пытанне «а як-жа далей». І часта ён шукае адказу ў перабудове сваёй гаспадаркі на калектыўных падставах.

Тым болей для ўзмацнення такіх настрояў маюцца нафта моцныя эканамічныя спружынны. Занаду на іх: а) перанаселенасць і лішка работай сілы вёскі, б) нізкая прадукцыйнасць зерных культур пры існуючых спосабах вытворчасці, г) перэнтабэльнасць некаторай часткі жывёлы і д) адначасовае павялічэнне па-трабаванняў вёскі.

Разьбіраю на чаро: Некаторыя т. т., гавораць аб перанаселенасці, зьмешваюць два прад-дзі, якія ня звязаны паміж сабой, г. зн. лішку работай сілы вёскі тлумачаць іншы час перанаселенасцю. Гэта ня правільна. Што азначае перанаселенне? Гэта значыць, плошча «А», пры вытворчых сілах «В» не забяспечвае існуючае ў даным момант «С» едакоў. У гэтым выпадку работай сіла, незалежна ад таго, лішня яна на сваёй гаспадарцы, ці не, ідзе ў горад шукаць болей вы-гаднага данасавання сваёй працы.

Але можа быць інакш. Тая-ж самая плошча «А», але пры большых вы-творчых сілах «В», ужо забяспечвае «С» едакоў, патрабуючы работай сілы менш, чым ёсць у сям'і. Дык вось тут-та і будзе сапраўды ліш-нак работай сілы, якая можа ісці ў горад шукаць сабе наогул прыста-ваўныя працы.

Факты падцьвярджаюць абуды палажэнні. З Цытвянскага сельса-вету за апошні два гады пашло ў горад да 50 чалавек; з іх 10-15 чал. моцных сярэднякоў, 20 ч. маламоц-ных і 15-20 беднякоў.

Работай сіла, якая ідзе ў горад Я лічыў-бы неабходным сказаць аб работай сіле вёскі, якая ідзе ў горад, ішчэ і таму, каб яскравай прадставіць сацыяльную структуру тых рэзерваў, за кошт якіх пашы-няцца работай сіла прамысло-васцю, якая павялічваецца. Людзі кадры нашы прамысловасці, складзеныя з сялянскага лішку ра-ботай сілы, гэта не пралетары, гэта ў аграмаднай колькасці і не паўпралетары, гэта, так званыя, «рабо-чыя» з ненатухай у іх уласніц-кая ідэалогія, і часта захоўваючы арганічную сувязь з гаспадаркай, а таму яны ўносяць у пралетарскую сям'ю фальшывыя ноткі настрою. Мне самому прыходзілася сустра-каць такіх «фальшывых» рабочых, якія прыходзілі з уласнае гаспадаркі

2) Працэс перанасялення ў БССР будзе зацяжным і доўгім, ствараючы выданую напружанасць хлебафу-ражнага бялінасу. Ён будзе зьмін-шацца па меры інтэнсіфікацыі с-гас-падаркі.

3) Існуючы эканамічныя ўмовы вёскі штурхаюць вылізарную частку сялянства да перапабудовы яго кар-лікавых гаспадарак на шляху калек-тыўнасці.

Зварот саўгасу перавышае сельсаветкі бюджэт

Страшэнныя назвы для сялян у мінулым: калгас, саўгас, камуна,—цяпер становяцца зусім звычайнымі і нават у некаторай ступені пры-кладнымі сваім рацыянальным вы-дзяленнем гаспадаркі. Нярэдка чуеш: «сялянская дзесяціна многа не дае. Гэта не саўгас, дзе апрацоўка, бяз-моўна, лепшая чым у нас». Такія гутаркі і настроі павялічваюцца, дзя-куючы паспяховай працы ў гас-падарцы Цытвянскага саўгасу, якая мае зварот за 1927 г. 682.000 рублёў, г. зн. амаль тую больш звароту ўся-го сельсавету.

Севазварот у сялянскай эканоміцы

Ці трэба даказваць слабую пра-дукцыйнасць зерных культур? Гэта-ж кожнаму вядома. І не дарма перад намі стаіць задача аб павы-шэнні ўраджайнасці сельскае гас-падаркі. Але ня шкодзіць адначас-на тую ролю, якую адгрываюць у вы-значэнні ступені прадукцыйнасці сельскае гаспадаркі такія фактары, як земляўпарадкаванне шматполь-ная сістэма севазвароту, травасе-янне і ўгнаенне. Крыху лічбаў.

Земляўпарадкаванне ў Цытвян-скім сельсавеце прайшло на 62,5% усёго сельска-гаспадарчага кары-стання і, галоўным чынам, у па-сёлках і хутарох. Шматпольная сі-стэма севазвароту ўжываецца 101 гаспадаркай, што складае 20 проц. пераважкі сельсавету. Ахапіла яна пераважна сярэдняккі і заможныя слаі сялянства. Травасеянне куль-тывіруецца толькі на 80 дз. сельса-вету і, галоўным чынам, заможнымі гаспадаркамі.

Угнаенне ўжываецца выключна натуральнае якога, выходзячы з агульнай колькасці жывёлы с-с., хапае па табліцы нямецкага прафэ-сара Пабста толькі на 50 проц. засе-ву сельсавету.

Мне здаецца, даныя лічбы гаво-раць самі за сябе. Таму сінтэзую-ць толькі на пытанні шматпольнага се-вазвароту.

Малазямельне, прыміўныя спо-сабы апрацоўкі зямлі і недахоп жы-вёлы перашаджаюць бядняцкім і маламоцным гаспадаркам перайсці да найбольш інтэнсіўнага севаза-роту. Трохпалёўка нафта моцна яшчэ чапляецца за сялянскую эканоміку маламоцных і бяднякоў і патрабуе-ца ўзмоцненая праца на лініі крэды-тавання і наогул накашчэння ў с-гаспадарцы.

Пытанне аб шматпольні нады-чайна важнае і лёгка можа быць зьвязана з пераходам сельскай гас-падаркі на новую сістэму да таго-ж ад вырашэння яго залежыць рост таварнасці сельскай гаспадаркі, та-му неабходна асвятліць яго больш падрабязова.

Сярэдняя маламоцная гаспадарка мае за год па сярэдня-рыначных ца-

0,75 дз. закладзі віку-мешаніну г. зн. новую культуру, якая раней ён ня ўжывалася, такім чынам, другі год павінен быць асабліва напружа-ным, бо ён выклікае скарачэнне, переразмеркавальнае і засеў новых культур, што ускладняе прыміўны-я гаспадарчыя разраўнікі селя-ніна.

Нясумненна ў будучым, па меры павялічэння с-г. прыклад, жывёлы, штучнага ўгнаення і г. д., гэтыя перашкоды зьнішчацца. Можна з ўпэўненасцю канстатаваць, што паміж тэмпам павялічэння вытвор-часці вёскі і тэмпам пераходу на шматпольне будзе прастая залеж-насць. Цяпер-жа сама прыміўна-сць, ці правільней кажучы, экстэнсіўнасць беларускай с-гаспа-даркі нафта моцна разбуранай апош-німі войнамі, не дае бедняку і мала-моцнаму сярэдняку зрабіць хуткі пе-раход да больш інтэнсіўных сева-зваротаў.

Акрамя таго, увядзенне шматполь-нага севазвароту непасрэдна можа быць зьвязана, асабліва на пасёлка-вай форме землякарстання, з пе-рабудовай усёй сістэмы сельскай гаспадаркі з карэннай лэмкай яе індывідуалістычных прыкметаў улас-насці. Гэта напэўна. Бо севазварот у сялянскай эканоміцы зьяўляецца, як мы бачылі на дробязьва. Ён вы-значае тэмп накашчэння, ён стыму-е бедняка і маламоцнага да пе-рапабудовы яго гаспадаркі на новых падставах з мэтай адвальнення яго патрэбнасці, якія пашыраюцца. А таму ён ставіць перад намі задачу павялічэння праз яго сацы-ялістычных элементаў вёскі. І мы павінны на працы нашай рабо-ты моцна ўхапіцца за гэта зьвязно.

Бо іначай у наступныя гады за на-кашчэнне ў сельскай гаспадарцы бу-дзе трудней ухапіцца. Паміж іншым, абгаваруся,—гэтыя дэжасці і раз-лічаны з пункту погляду першых бліжэйшых гадоў.

Нерэнтабэльнасць жывёлы Цяпер пераход да нерэнтабэльнас-ці жывёлы. Вазьму каня на дзеве дзесяціны засева. Досыць дакладны разраўнак, сумесна з цэлым радам сялянства і працаўнікамі с-г. пака-заў, што конь патрабуе выдаткаў у год на менш 120-150 руб., выгля-даючы с-г. пададак. Прыбытак-жа з дзевых дзесяцін засева, лічачы па 80 пуд. жыта і 70 пуд. ярыны, ня больш 150 рублёў. Але падраўняе выдаткі на каня, і вы яскрава ўяві-це, наколькі ня выгадна трымаць каня пры адной дзесяціне засева. Між тым, з адной дзесяцінай засе-ву ў сельсавеце налічваецца ня менш 150 гаспадарак, г. зн., трохі больш колькасці басконных. Мусяць і бас-коннасць іх, да выданай ступені, тлумачыцца тым, што яны эканаміч-

на ня маюць стымулу да набыцця пры даных умовах работача каня.

Нерэнтабэльнасць малочнае жы-вёлы вырошчываецца ня ў меншай ступені. Але беларускаму селяніну без кароў нельга існаваць, бо яны зьяўляюцца галоўнай крыніцай ат-рымання ўгнаення.

Разьбіўце жывёлагадоўлі патра-буе ад нас вялікіх напружанняў наогул па лініі с-г., каб зрабіць яго больш прадукцыйным ва ўмовах БССР.

Вывучаючы наасобныя бядняцкія і маламоцныя гаспадаркі, я прышоў ад узрастаючых патрэбнасцяў нашай краіны. Да інакш і быць ня можа, бо распыленасць сельскае гаспадаркі ў выглядзе шматлікіх карлікавых гаспадарчых адзінак, яго экстэнсіўныя формы вытворчасці, аснованыя ў большасці выпадкаў на старых традыцыйных продкаў, ка-нечна, ня здольны даць неабходнай для краіны прадукцыйнасці і па-сыпываць за тэмпам росту прамысло-васці. Мінутыя хлебазагатоўчыя кампаніі выкрылі гэта з відавочнай яснасцю. І ўпаўне аразумела, што перад намі ўстае на ўвесь свой рост задача павялічэння таварнасці сельскае гаспадаркі шляхам машы-нізацыі і калектывізацыі яе.

Адзін з форм, якая дапамагае павялічэнню таварнасці сельскае гаспадаркі шляхам машынізацыі на падставе абгульвання яго прадук-цыі і зьяўляюцца буйна-зернавыя фабрыкі, або саўгасы. Неадклад-насць стварэння такіх фабрык асабліва падцьверджана апошнімі ра-ішэннямі нашай партыі. І нам не-абходна сканцэнтравать на рашэн-ні гэтай задачы максимум сваіх творчых сіл і сканцэнтравать таму, што ў практыцы нашай работы мы сустраем намала дэжасціяў.

На самай справе здаецца ясна: ма-ла саўгасаў,—павялічым іх і задача вырашана. Але ў сапраўднасці бу-дзе інакш. Папершае—стварэнне но-вых саўгасаў патрабуе ад дзяржавы вялікіх грошай і падругое,—збраць з сялянскага карыстання пэўную колькасць зямлі. Ілюструем гэта на прыкладзе.

Усе саўгасы Белсельтрэсту маюць ральлі лугоў і інш. угоддзяў 81.430 дзес. і аднае маемасці на 5.622 тысячы руб., што ў сярэднім на адну гаспадарчую адзінку дае 540 дзес. і 37-40 тысяч рублёў маемас-ці. Такім чынам стварэнне хоць бы 10-ці буйна-зернавых гаспадарак патрабуе, акрамя зямлі, каля 400-500 тысяч руб. выдатку толькі для забеспячэння іх неабходнай мае-масцю. А такі выдатак ва ўмо-вах БССР будзе вельмі чужым. Ка-нечна, могуць внайсьціся даслед-чыкі сродкаў за кошт дубкоў і са-сёнак: моў, арубім крыху звыш-

ецца, недалёк той час, калі ў вы-ніку поспехаў кааперавання ў пшырокім сэнсе гэтага слова, моцная цяга да калектывізацыі будзе ства-раць нам немалыя дэжасці сваім хуткім тэмпам узросту. І мы павін-ны да гэтага зарав-жа надрыхтоўва-цца.

Мэтад непарыўна пасья-доўнага аграмаджання сельскае гаспадаркі

Вытворчасць сялянскай прадук-цыі пачынае прыкметна адставаць ад узрастаючых патрэбнасцяў нашай краіны. Да інакш і быць ня можа, бо распыленасць сельскае гаспадаркі ў выглядзе шматлікіх карлікавых гаспадарчых адзінак, яго экстэнсіўныя формы вытворчасці, аснованыя ў большасці выпадкаў на старых традыцыйных продкаў, ка-нечна, ня здольны даць неабходнай для краіны прадукцыйнасці і па-сыпываць за тэмпам росту прамысло-васці. Мінутыя хлебазагатоўчыя кампаніі выкрылі гэта з відавочнай яснасцю. І ўпаўне аразумела, што перад намі ўстае на ўвесь свой рост задача павялічэння таварнасці сельскае гаспадаркі шляхам машы-нізацыі і калектывізацыі яе.

Адзін з форм, якая дапамагае павялічэнню таварнасці сельскае гаспадаркі шляхам машынізацыі на падставе абгульвання яго прадук-цыі і зьяўляюцца буйна-зернавыя фабрыкі, або саўгасы. Неадклад-насць стварэння такіх фабрык асабліва падцьверджана апошнімі ра-ішэннямі нашай партыі. І нам не-абходна сканцэнтравать на рашэн-ні гэтай задачы максимум сваіх творчых сіл і сканцэнтравать таму, што ў практыцы нашай работы мы сустраем намала дэжасціяў.

На самай справе здаецца ясна: ма-ла саўгасаў,—павялічым іх і задача вырашана. Але ў сапраўднасці бу-дзе інакш. Папершае—стварэнне но-вых саўгасаў патрабуе ад дзяржавы вялікіх грошай і падругое,—збраць з сялянскага карыстання пэўную колькасць зямлі. Ілюструем гэта на прыкладзе.

Усе саўгасы Белсельтрэсту маюць ральлі лугоў і інш. угоддзяў 81.430 дзес. і аднае маемасці на 5.622 тысячы руб., што ў сярэднім на адну гаспадарчую адзінку дае 540 дзес. і 37-40 тысяч рублёў маемас-ці. Такім чынам стварэнне хоць бы 10-ці буйна-зернавых гаспадарак патрабуе, акрамя зямлі, каля 400-500 тысяч руб. выдатку толькі для забеспячэння іх неабходнай мае-масцю. А такі выдатак ва ўмо-вах БССР будзе вельмі чужым. Ка-нечна, могуць внайсьціся даслед-чыкі сродкаў за кошт дубкоў і са-сёнак: моў, арубім крыху звыш-

каштарных лесасек, вось і срод-кі. Але я, якраз, і баюся такіх «нічыяроўкіх старасвецкіх» адно-сінаў да беларускіх лясцоў. Але ва ўся-кім выпадку для мяне нясумненна адно, што недахоп зваротных срод-каў можа моцна абмежаваць рост новых буйна-зернавых фабрык.

Вось чаму, вывучаючы гэта пы-таньне па лініі шэфскай работы над Цытвянскім сельсаветам, я і пры-шоў да метаагоднасці прыста-ваўнага метаду непарыўна-пасья-доўнага ўключэння асобных сялян-скіх гаспадарак у існуючы саўгас. Даны метады, побач з іншымі, ня толькі паскорыць працэс аграма-джання сельскае гаспадаркі, але і не патрабуе ад дзяржавы грошавых укладанняў. Ізноў растлумачу на прыкладзе.

Саўгас Цытва апрацоўвае 183 дзес. ральлі і 260 дзес. лугоў, мае крух-малыны завод і гадовага звароту ў 700 тысяч руб. Вытворчaya дзейнасць яго наладжана, эканоміка больш ці менш узмацнілася і таварная ча-стка прыкметна павялічана. А по-бач з яго палымі, бок аб бок, пры-мкваючы канцэнтрычнымі кругамі, размясьціліся аголеныя і запуща-ныя часамі шпурі беднякоў, якія апрацоўваюцца вельмі прыміўнымі спосабамі. Розьніца ў таварнасці паміж гэтымі двума сістэмамі гас-падарак вялікая, і сяліне яе бачаць. Мала таго, сяліне добра ведаюць і туе акалічнасць, што ва ўмовах кар-лікавасці і распыленасці іх гаспа-дарак вельмі цяжка дабіцца колькі-не будзь прыкметнага скарачэння сва-іх вытворчых выдаткаў. Прыкладна, сяліне прымушаны менш на кожныя 1,5-2 дзесяціны аднаго каня і плуг, а саўгас мае аднаго каня і плуг на кожныя 10-15 дзес. Між тым і ўра-джаў і саўгасе больш на 25 проц. і работчыя у ім жывуць лепш, спакой-ней і культурней. Таму ўпаўне на-туральна, што некаторыя сяліне жа-даюць перайсці ў склад работчых саў-гасу, перадаючы яму на пэўных умовах весь свой ураджай, зямлю, жывёлу і інвентар.

Чаму б нам гэтага не зрабіць? Ча-му б па 4-5 бядняцкіх гаспадарак пры жадаванні з іх боку ўкласці зямлю і сваю маемасць натурай, або ў грошавым эквіваленце ў за-вартныя сродкі саўгасу,—чаму бы пры гэтых умовах ня ўключыць і іх саміх у склад работчых гэтага-ж саўгасу? Я думаю, што магчыма і павінна. Я прыблізна ўлічыў, што пры ўключэнні 5 бядняцкіх гаспа-дарак у эканоміку Цытвянскага саў-гасу будучы наступныя зьмены:

а) зваротныя сродкі павялічацца на 0,3-0,4 проц., б) ральлі на 5-6 проц., в) работай сілы на 5-6 проц. і г) зарплата—на 0,2—0,3 проц. да за-варту.

Скажэце, ці пацерніць ад гэтага эканоміка саўгасу? Не, не пацерніць. Да таго-ж саўгасу і без таго пры-ходзіцца штогодна браць ад мясцовых сялян ня менш 5-8 чалавек на ўвесь час вытворчасці крухмалнага заво-ду і сезонных палых работчых, вы-даткуючы на іх да 3.000 рублёў у год. Інакш сказаць, работчай сіла ўключаных пяці бядняцкіх двароў, бязмоўна, сябе апраўдае.

Я, канечна, не магу тут дэталіза-ваць метаагоднасць на аснове яго прыставаўнага метаду непарыўна-пасьядоўнага ўключэння асоб-ных гаспадарак у існуючы саўгас.

Я, канечна, не магу тут дэталіза-ваць метаагоднасць на аснове яго прыставаўнага метаду непарыўна-пасьядоўнага ўключэння асоб-ных гаспадарак у існуючы саўгас.

можна, тут рызыка невялікая, і вось памыліца ў разьмерах яго рос-ту, перапавялічэнне колькасць уклю-чаемых індывідуальных гаспадарак значна горш, гэта недагучальна. У праціўным выпадку можна ства-рыць такое становішча, што ўклю-чэнныя будуць цёсць прыжым ка-менем, лішнім цяжарам на эканомі-ку саўгасу. Аднак, заўважу, што не-абходнасць асыярожнасці і пра-думанасці ў правядзенні таго ці іншага мерапрыемства ня можа слу-жыць яго абвэржэннем.

Аб асноўным прынцыпе ўключэння

Ва ўсякай вытворчасці ёсць тры галоўныя складаныя часткі яе, з які-мі перш за ўсё неабходна лічыцца, гэта: 1) прылады і сродкі вытвор-часці, 2) работчай сіла і 3) вытвор-чы эффект. Таму і прыцып уклю-чэння трэба шукаць у даных скла-даных частках вытворчасці.

Прылады і сродкі вытворчасці вызначаюць сабою маштаб гаспадар-чай дзейнасці, яны даюць магчы-масць ужываць у вытворчасці раз-настайна-карысныя працоўныя пра-цэсы, наогул дапамагаюць разгор-ванню розных галін вытворчасці з мэтай павялічэння яго зваротаў і таварнасці—на базе натуральна-ге-аграфічных багаццяў, якія ёсць у межах кожнай гаспадарчай адзін-кі. Значыцца, чым больш мы дамо саўгасу розных машын, тым больш створым магчымасцяў для экспла-атацыі натуральных багаццяў для павялічэння патрэбнай яму работай сілы і для павялічэння натураль-нага ефекту.

Зараз натуральных багаццяў саў-гасаў мы далёка яшчэ ня вычарпалі і многіх выгадных галін гаспадаркі ў іх не разгарнулі. Напрыклад, у Цытвянскім саўгасе ёсць толькі ад-ны зачаткі садоўніцтва, гародніц-тва (ня лічачы бульбы) сьвіна-водства і наогул жывёлагадоўлі і г. д. Але ўсё гэта наўлішня будзе раз-вівацца, павялічваючы попит на рабо-чую сілу. Адгэтуть і выцякае асноўны прыцып уключэння ім наасобных сялянскіх двароў.

Саўгас павінен уключыць у сваю гаспадарку столькі наасобных ся-лянскіх сем'яў, колькі не хапае ў яго складзе работчае сілы для абслу-гоўвання развіцця галін яго гаспа-даркі з мэтай павялічэння тавар-насці. Нарэшце, пералічым нека-торыя галоўныя умовы ўключэння, якія мы павінны прад'явіць сялі-нам:

1. Уключыць можна тых сялян, па-хаць якіх непасрэдна мяжуеца з саўгасускай ральлёй. Гэта патрэ-ба для таго, каб саўгас адразу-ж мог уключыць дадаткова атрыманую ральлю у сваю сістэму шматполь-нага севазвароту.

2. Пераведзеныя сяліне перадаюць па тых ці іншых дагаворных умо-вах у поўнае распараджэнне саў-гасу ўсё сваю рухомую і нярухомую маемасць, выключваючы вопратку, абутак і хатнія рэчы. Пры немагчы-масці для саўгасу выкарыстаць маемасць натурой, сяліне прада-юць яе і атрыманыя за гэта грошы абавязкова ўкладваюць на пропан-ты ў зваротныя сродкі саўгасу і пры гэтым атрымліваюць процанты з іх толькі з другога году.

3. І толькі пасля выканання першых дзевых умоў саўгас закла-чае з імі прапоўны дагавор з пера-

Да ўсесаюзнай рабселькорайскай нарады

ПАДРЫХТОУКА ДА НАРАДЫ ІДЗЕ ВЕЛМІ ПАВОЛЬНА

Ажывіць рабселькорайскі рух—узмацніць парткіраўніцтва

У кастрычніку месяцы склікаецца, таго, каб узмацніць кіраўніцтва раб-

Чаму няма беларускай рабселькорайскай літаратуры

...маму прыходзіцца сустракаць такіх «фальшывых» рабочых, якія прыходзілі з уласнае гаспадаркі Цыганскага с-с.

Але вернемся да перанасялення. Для ўзрунтавання прываду некалькіх статыстычных наддуляненняў па забяспечанні гаспадарак зямлёй, жыллем, с-г. інвентаром і едакамі. (Складзеныя на сьпісах вучоту аб'ектаў адпаведнасьці).

Гэтыя наддуляненні гавораць наступнае:

- а) 30-40 проц. гаспадарак забяспечаны пашняй і лугамі куды ніжэй мінімальнае нормы,
 - б) з іх пераважна колькасць бясконныя і надта маленькая частка з адным канём. Наколькі яны зацікаўлены эканамічна ў набываць рабочага каня, я скажу ніжэй.
 - в) Амаль усе 30-40% гаспадарак ня маюць с-г. прылад, так неабходных для апрацоўкі беларускіх супясковых і сугліністых земляў.
- Дадайце да ўсяго гэтага трохпалёўку і пераспалення, а якімі водазідка 80 проц. двароў, і ў вас атрымаецца досыць беспамылковае ўяўленне аб ступені перанасялення.
- На падставе ўсіх даных Цыганскага с-с. можна зрабіць наступныя вывады:
- 1) Вылучэнне лічку рабочай сілы вёскі будзе ўсё болей павялічвацца, пры чым ступень павялічэння будзе адпавядаць росту вытворчых сіл вёскі.

Сярэдняя маламоцная гаспадарка мае за год па сярэдня-рыначных даных яе прадукцыі прыблізна 500-600 р. валавога прыбытку. Валавы прыбытак бядняцкіх гаспадарак, канечна, куды меншы. Значыць звароты кожнага году патрабуюць вядомай колькасці збожжавых і кармавых культур, каб не адчуваць рэзкага перабой ў спажыванні. Гэды пераходу на шматпольны севазарот ніяк не выклікаюць перабой і не без падставы лічацца арганізаванымі, патрабуючы ад сялян ведаў, вопыту, здатнасці і капіталу для накаплення жылля, корму, інвентару і інш. Пакажу на прыкладзе. Для гэтага возьму пераход да чатырохполья тыпу нарфольскага севазароту, які патрабуе роўнага разьмеркавання поля паміж наступнымі культурамі: 1—бульба, 2—ярыны в канюшынай, 3—канюшына і 4—азіміна.

Пры трохпольці сяляне Цыганскага с-с., якія мелі, прыкладна, 3 дз., дзеляць увесь засеў на тры роўныя кліны: дзесяціна папару, дзесяціна азімінін і дзесяціна ярыны. Дапусцім, што даная гаспадарка вырашыла перайсці ў наступным годзе на чатырохпольны севазарот нарфольскага тыпу. Што-ж ёй трэба зрабіць? Падспрашаю—падыяць усё поле не на тры кліны, а на чатыры, альбо замест 2 дзесяцінаў і ярыны засеяць толькі 1,5 дз., а на

У кастрычніку месяцы склікаецца ўсесаюзная нарада рабселькорэў. Вышэйшы перыяд павінен быць прысвечаны ўзмацненню да яе падрыхтоўцы. Падрыхтоўка мае на мэце ня толькі правядзенне раду арганізаваных мерапрыемстваў, што абыдзецца таксама важным (абсягд ванын, вучот і г. д.). Самае галоўнае ў падрыхтоўцы—гэта як правільна адзначыць адзін арганізаванай камісіі «каб яна сама па сабе ўжо ўнесла большае ажыўленне ў рабселькорэўскую работу і павярнула ўсе разнастайныя сілы і сродкі, якія мае рабселькорэўскі рух, да ўдзелу ў вырашэнні чарговых задач партыі і савецкае ўлады».

У асьвятленні самакрытыкі, якая разгортваецца, пытанні кіраўніцтва рабселькорэўскім рухам павінны быць усё больш і больш актуальнымі.

Зусім не зьяўляецца сакрэтам, што ў рэальнасці ўвага да работы рабселькорэў, да насыценнасці з боку арганізаванай у тым ліку і партыйных вельмі і вельмі слабая, што няма яшчэ тако зрушэння, якое павінна быць у адносінах да рабселькорэўскай работы.

Як вынік гэтага мы наглядзем часамі выпадкі адсутнічання разумення раборамі сваіх задач. Гэтыя выпадкі невялікія, але яны патрабуюць да сябе ўвагі. Гутарка ідзе ня толькі аб адзіных выпадках ілжараборства, але, галоўным чынам аб тым, што некаторыя, праўда вельмі малая частка раборэў піша і прадуе ня в друкую погляду тых задач, якія ў той ці іншы момант стаць перад партыяй.

«Падрыхтоўка да нарады праводзіцца як шырокая масавая кампанія, якая павінна прыцягнуць грамадскую думку да рабселькорэўскага руху і дапамагчы выяўленню лепшага практычнага вопыту гэтага руху»—гаворыць далей адзін арганізаванай камісіі.

Гэта значыць, што ў бліжэйшы перыяд трэба намагчы ўсе сілы да

...таго, каб узмацніць кіраўніцтва рабселькорэўскай работай, галоўным чынам з боку партарганізацыі.

«Зьвязда» да сучаснага моманту мае значна ўзросшыя кадры рабкорэў. Год назад былі толькі адзіны, якія пісалі на беларускай мове, зараз ужо іх шмат соцен.

Мяркуючы па матар'ялах, якія паступаюць у рэдакцыю, па лістах рабселькорэў, можна гаварыць аб значным узроўне палітычнага і культурнага ўзроўню мас рабселькорэў. Гэта—ў выніку той работы, якую праводзіла газета і асобныя партыйныя арганізацыі.

Гэта яшчэ больш пацьвярджае патрэбнасць пашырыць работу з рабселькорэў, зрабіць яе сістэматычнай, уваходзячай у плян работы кожнай партыйнай ячэйкі як асноўнае яе задача.

Вось рад прыкладаў, калі з-за адсутнасці парткіраўніцтва, з-за адсутнасці ўвагі да рабселькорэўскага руху распадаліся рабселькорэўскія арганізацыі. Закрываліся на многа месяцаў насыценныя газеты.

Вось рад прыкладаў, калі з-за адсутнасці парткіраўніцтва, з-за адсутнасці ўвагі да рабселькорэўскага руху распадаліся рабселькорэўскія арганізацыі. Закрываліся на многа месяцаў насыценныя газеты.

Мы ўжо ў свой час пісалі аб такіх выпадках у Гомелі (завод «Рухавік рэвалюцыі», часткова Добраўская фабрыка), у Менску і ў рэальнасці іншых месц.

У нас засталася ня больш 2 месяцаў да рабселькорэўскай нарады (ўсесаюзнай) і як відаць ніякага часу да ўсёбеларускай, якая адбудзецца пасля ўсесаюзнай.

Трэба гэты час выкарыстаць як мага лепш. Сувязь і кіраўніцтва газет рабселькорэў павінна быць значным чынам узмацнена. Гэтымі днямі пачнецца абсягдванне становішча насыценнасці і рабселькорэўскіх гурткоў на прадпрыемствах, адначасова будзе праведзены вучот усіх існуючых насыценнасцей. На падставе ўсіх матар'ялаў будзе прапрацоўвацца далейшы плян рабселькорэўскага руху, практычныя мерапрыемствы на яго ажыўленні.

М—он.

Рады рабселькорэў па БССР растуць з кожным годам, з кожным месяцам. Неабходнасць палітычнага выхавання гэтых кадры асазнана амаль усімі. Кніжка, якая закранае пытанні рабселькорэўскай работы, насыценнасці, гуртка рабселькорэў, якая дае інструкцыю ўказанні, зможа дапамагчы ў выкананні задач выхавання. Пры наяўнасці влізнай колькасці гурткоў і насыценнасці пры адсутнічання магчымасці жывога інструктавання, —добрая кніжка, часопіс зьяўляецца амаль што адзінай дапамогай у вучобе рабселькорэў і іх практычнай рабоце.

Ці ёсць такія кніжкі ў БССР? Яны ёсць, але... амаль усе на расійскай мове.

Між тым тысячы селькорэў, якія гавораць і пішуць на беларускай мове, чакаюць кніжак на гэтай мове, якую яны разумеюць. Мы не разумеем, чамусьці дагэтуль, ня глядзячы на пастановы, няма амаль што ніводнай кніжкі па рабселькорэўскім пытаннях на беларускай мове. Я не памылюся, калі скажу, што выданне такіх кніжак нават не ўваходзіць у плян Белдзяржвыдавства.

У дзень гадавіны беларусізацыі «Зьвязды» мы патрабуем, каб першае, высьветлілі прычыны гэтага зьявіцца, і падругое безадкладна пачалі выдаваць рабселькорэўскую літаратуру на беларускай мове.

Рабкор Міталейскі.

...зьявіны асноўныя прыпынкі і даць метагэаграфію на аснове яго прысвавання метаду непарыўна-паслядоўнага ўключэння пасобных сялянскіх гаспадарак у вытворчае кола існуючых саўгасаў. Але раней скажу, што я мысля пад словам «непарыўнасці» і «паслядоўнасці» ўключэння.

Папершае, працэс ўключэння павінен а год у год разьвівацца, не спыняючыся, а ў гэтай геаметрычнай прагрэсіі захопліваючы сабой усё большую і большую колькасць асобных сялянскіх гаспадарак, г. зн. ён павінен быць непарыўна-разьвіваючыся. Канечна, гэта не выключае магчымасці, калі ў моц тых або іншых эканамічных умоў саўгас сяміць уключэнне на год або два, але гэтае зьявіцца павінна быць часовам, спарадчным.

Падругое, ўключэнне, як і ўсякая зьява, можа і павінна мець пэўныя рамкі свайго разьвіцця, якія абумоўліваюцца эканамічнай магутнасцю саўгаса, яго зваротам, ступенню пашырэння яго вытворчасці. Працэс кажучы, уключэнне павінна мець такі тэмп, такую паслядоўнасць свайго росту, якая не па слабляла-б, а эканамічна ўзмацняла-б гаспадарчыя павольныя нашых буйна-зэрнавых фабрык, якая ў выніку ўсяго павялічвала-б таварнасць сельскае гаспадаркі і працэс яе аграмаджэння. І на гэту акалічнасць я асабліва звяртаю ўвагу. Во прарваць уключэнне заўсёды

...толькі з другога году.

3. І толькі пасля выканання першых дзёных умоў саўгас заключае з імі працоўны дагавор з пералічэннем абавязальнасці з абодвух бакоў.

Я ня буду пералічваць далей, мне здаецца цяпер асноўная мая думка зразумела. Скажу толькі ў заключэнне два словы.

Некаторыя ўхмыльнуцца па вядома пранаваната метаду і многазначна заяваць: «арыгінальнае—і толькі». Але гэта будзе людзі в катэгорыі або «вельмі разумных», або «вельмі дурных». Зразумела, ўсякаму чалавеку ўласціва памыляцца, у тым ліку і мне. Але я адно дакладна прарываю, што данае мерапрыемства магчыма, зусім метагэаграфічна і можа даць нам вальняны вынікі, калі мы яго ўмела распрацуем, абагулім на ўсё сістэму нашых калектыўных гаспадарак. Падлічыце вось: калі ўсе 150 саўгасаў БССР уключаць за год па 5 гаспадарак, дык гэта будзе азначаць, што мы 600-700 індывідуальных гаспадарак перавядзем на рэйкі аграмаджэння, пашырым за кошт іх у сярэднім на 3.000-3.600 дзесяцінаў, буйных зэрнавых культур, павялічым зваротны сродкі дзяржавы на 120-200 тысяч рублёў мінімум і знойдзем гэтым самым яшчэ адно зьявіцца, якое паскарае наша будучыня сацыялізму. Кепска гэта ці добра? Я думаю—някэска.

ВОЛКАУ.

ДЗЕ ВОЧЫ І ВУШЫ ІНСПЭКЦЫ?

1524 няшчасныя выпадкі за паўгода

Адміністрацыя ўтойвае няшчасныя выпадкі на заводах

Неабходна дабіцца дасканалай рэгістрацыі

Хто цікавіцца і хто павінен цікавіцца няшчаснымі выпадкамі на вытворчасці? Органы Наркампрады выдалі рад абавязковых пастаноў аб рэгістрацыі няшчасных выпадкаў. Але кіраўнікі прадпрыемстваў упарта ігнаруюць пастановы інспекцыі і рэдка-рэдка паведамляюць аб іх.

Такім чынам, справа падліку няшчасных выпадкаў значна культае, у асаблівасці ў Менскай акрузе.

Для больш поўнага і дасканалага вучоту няшчасных выпадкаў у час работы, Галоўсудпрад прапанавалі страхасам заняцца іх рэгістрацыяй.

Азнаёмімся з вынікамі гэтай работы. Для прыкладу, возьмем першае паўгоддзе 1927-28 г. Па матар'ялах менскай страхасы, зарэгістравана 1.524 няшчасных выпадкі. А прадпрыемствы паведалі інспекцыю толькі аб 127 выпадках.

Прапушчана рабочых дзён, у сувязі з няшчаснымі выпадкамі,—8.856 і вышлечана грошай за дні хваробы 22.785 руб., што складае 8,3 проц. агульнага выдатку па хваробах застрахованых. Працэнт вельмі вялікі!

Менакрстрахаса ў канцы мая напыміла ўсім буйным прадпрыемствам аб неабходнасці адзначаць у бальнічных лістох—дзе і калі быў няшчасны выпадак. Ня глядзячы на гэта, прадпрыемствы ня робяць адпаведнай рэгістрацыі.

Страхаса прымушана цяпер аддаць загад—адмоўці у прыёме да аплаты тых лістоў, у якіх адсутнічаюць адзнакі аб месцы няшчасных выпадкаў, і аб пасылцы паведамлення ў інспекцыю працы.

Зразумела, гэта мерапрыемства выклікае незадавальненне з боку застрахованых.

Але рабочыя павінны не абвінавачваць страхасу, а патрабаваць у кіраўнікоў рэгістрацыі няшчасных выпадкаў у бальнічных лістох.

Е. К.

...робы 22.785 руб., што складае 8,3 проц. агульнага выдатку па хваробах застрахованых. Працэнт вельмі вялікі!

Менакрстрахаса ў канцы мая напыміла ўсім буйным прадпрыемствам аб неабходнасці адзначаць у бальнічных лістох—дзе і калі быў няшчасны выпадак. Ня глядзячы на гэта, прадпрыемствы ня робяць адпаведнай рэгістрацыі.

Страхаса прымушана цяпер аддаць загад—адмоўці у прыёме да аплаты тых лістоў, у якіх адсутнічаюць адзнакі аб месцы няшчасных выпадкаў, і аб пасылцы паведамлення ў інспекцыю працы.

Зразумела, гэта мерапрыемства выклікае незадавальненне з боку застрахованых.

Але рабочыя павінны не абвінавачваць страхасу, а патрабаваць у кіраўнікоў рэгістрацыі няшчасных выпадкаў у бальнічных лістох.

Е. К.

Да ведама рэдкалегій насыценнасці, рабселькорэўскіх гурткоў

Ад рэдакцыі: Зьямяшчаючы ў сёньнешнім нумары апытальную анкету, рэдакцыя звяртаецца да ўсіх рэдкалегій насыценнасці, да рабселькорэўскіх гурткоў г. Менску з просьбай даць адказы на ўсе пытанні анкеты. Перад ўсесаюзнай рабселькорэўскай нарадай мы праводзім вучот якасны і колькасны, становішча насыценнасці і рабселькорэўскай работы. Ён (вучот) дапаможа нам выявіць усё адмоўнае і станоўчае ў гэтай рабоце, матар'ялы вучоту дадуць магчымасць прапрацаваць мерапрыемствы па ажыўленні рабселькорэўскага руху ў БССР.

...маюць нагрукі?—Колькі ў рэдкалегіі рабочых, служачых, жанчын, членаў УсеКП(б), УсеЛКСМ і беспартыйных?

5. Колькі нумароў насыценнасці выйшла за год?—Калі быў выданы апошні нумар?

6. Масавасць газеты?—Колькі зметак паступае ў сярэднім у нумар, колькі зьямяшчаецца?—Колькі чалавек (аўтараў) удзельнічае ў кожным нумары?

7. Наколькі газета надзвенна?—Наколькі добра яна асьвятляе тым пытанні, якія зьяўляюцца найбольш актуальнымі ў той або іншы момант? Якія найбольш важныя і цікавыя пытанні вылучала насыценнасць газеты на абгаварэнне, колькі рабкорэў і рабочых адгукнулася на гэты пытанні?

8. Якасьць зьмешчанага матар'ялу.—Ці правільна насыценнасць ставіць пытанні, ці верна асьвятляе факты? Ці робіцца газета на мясцовым матар'яле, ці зьямяшчаюць артыкулы на агульных тэмах? Колькі такіх артыкулаў у нумары?—Як апрацаваны зметкі, ці ня доўгія яны? Як піндаца газета, ці выгадна яе чытаць, ці можна разабраць шрыфт і інш.?

9. Як насыценнасць пераходзіць на рэйкі крытыкі і самакрытыкі? (падаць найбольш характэрныя прыклады).

10. Узаемаадносіны насыценнасці: а) з ячэйкай, б) з ФЗК (МК), в) адміністрацыяй.

11. Матар'яльнае становішча насыценнасці.

12. Што дасягнута па выкрэсьці і прапановах рабкорэў і рабочых?

...калькі выкрытых зметак зьмешчана; колькі пацьвярдзілася, на колькі зметак адказана, на колькі не адказана; колькі прапаноў праведзена ў жыццё і якія? Што зрабіла рэдкалегія для дасягнення хуткіх адказаў на зметкі?

13. Прасьледваны рабкорэў, іх лік, характар, вынікі мерапрыемстваў у абарону рабселькорэў.

14. Формы масавай работы насыценнасці; прыцягненне рабочых да абгаварэння пытанняў; арганізацыя аглядаў, конкурсаў (якіх). Вынікі масавай работы.

II. Рух рабселькорэў, работа гуртка.

1. Лік рабкорэў у 1927 годзе і ў 1928 годзе (на 1 жніўня).

2. Партыйнасць рабселькорэў: колькі членаў і кандыдатаў (КП(б)В, членаў ЛКСМВ, беспартыйных?

3. Узрост рабселькорэў: да 23 год, да 35 год, звыш 35 год?

4. Пол—мужчын, жанчын.

5. Колькі рабкорэў у гэты час пішуць толькі ў насыценнасць газету; колькі—акрамя насыценнасці—і ў друкаваную?

6. Колькі рабкорэў за апошні год уступіла ў партыю, колькі вылучана на работу—гаспадарчую, прафсаюзную, савецкую, кааперацыйную і г. д.

7. Ці ёсць гурток рабкорэў, колькі рабкорэў у гуртку; ці часта збіраецца гурток, якая актыўнасць, якія пытанні абгаварваліся на сходках гуртка, сувязь гуртка і рэдкалегіі? Ці павышаецца палітычны і культурны ўзровень рабкорэў (у чым гэта прыкметна).

8. Як рабкорэў карыстаюцца часопісам «Рабоча-Сялянскі Карэспандэнт»?

...Гэта пастава выпадкова мае і гістарычнае значэнне таму, што ў раёне гэтага вакзалу адбыліся самыя буйныя рэвалюцыйныя падзеі ў гісторыі рэвалюцыйнае барацьбы Беларусі.

Адна падзея адбылася 18-га кастрычніка 1905 г., калі царскі кат Курлоў расстраляў каля вакзалу дзесяткі рэвалюцыйнараў і сотні параніў, але другая самая буйная падзея ў гэтым раёне адбылася ў кастрычніку 1917 г., калі ў адным з дамоў Віленскага рынку (дзе знаходзіцца вараз дом сялянна) зьявіўся штаб рэвалюцыі, бальшавіцкі камітэт Заходняе вобласці і ваенна-рэвалюцыйны камітэт.

Вакол гэтага будынку быў сканцэнтраваны цэнтр Кастрычнікавае рэвалюцыі ў Беларусі. Там быў арганізаваны першы рэвалюцыйны полк імя Менскага Савету. У гэтым будынку пасядаў першы СНК Заходняе вобласці.

Гэты раён павінен таму стаць буйнейшым гістарычным цэнтрам у Менску і Беларусі. Будучыя паведамленні павінны ведаць, што ў 1905 годзе пляц вакол вакзалу абмыты крывёю рэвалюцыйнараў, якія паўсталі супроць уцёску царству, а ў кастрычніку 1917 году каля Віленскага вакзалу быў заложан фундамент савецкае ўлады Беларусі.

Тры гады таму назад быў пагладзены пачатак уваквечальна першага рэвалюцыйнага месца г. Менску, дзе была зроблена закладка помніку барацьбітом рэвалюцыі 1905 году. Цяпер неабходна прыняць меры, каб уваквечыць цэнтр барацьбы за Кастрычнік у Менску і БССР.

Па маёй думцы неабходна азначаць гэты гістарычны раён наступ-

...1) Перавесці віленскі рынак у другі раён, ачысціць гэты пляц ад драўняных будынкаў і пабудавать там дом Ураду.

2) Перад домам Ураду распільнаваць сквэр і ў ім паставіць помнік Леніну.

3) Вакол гэтага сквэру пабудавать усе буйныя дамы, якія намечаны да пабудовы Камунбанкам, Дзяржбанкам і іншымі ўстановамі.

4) Пашырыць у бліжэйшы час вуліцу ад Заходняга вакзалу да віленскага рынку і там распільнаваць бульвар, які-б звліўся з Сьвярдлоўскім (Каломенскім) бульварам. Пашырэньне гэтае вуліцы неабходна для пабудовы трамвая, бо нельга лінію трамвая правесці па гэтай вузкай вуліцы.

Адзінай перашкодай, якая тармавіць выкананне намечанага пляну, будзе зьявіцца драўняных пабудоваў, але гэта перашкода будзе і ў іншых раёнах пры пабудове дому Ураду і іншых буйных дамоў. Пры меншым плане пабудовы прыходзіла ся і прыходзіцца на мясцох, дзе будуцца новыя дамы, зносіць старыя.

Канцэнтрацыя пабудовы, як дому Ураду і іншых будынкаў каля Віленскага базару і Заходняга вакзалу, таксама і ўніверсітэцкага гарадку што вараз будзе, створыць у Менску новы Кастрычнікавы, культурна палітычны цэнтр, які ўваквечыць вялікі рэвалюцыйны гістарычны месцы. Гэты новы цэнтр сам па сабе зьявіцца лепшым помнікам Леніну.

Дзе плююць на інспекцыю працы

Кодэкс законаў іх не датычыць

Случай (улас. карэспандэнт). У саўгасе Бранчыцы адміністрацыя груба парушае законы аб ахове працы. Ня глядзячы на рад прапаноў інспекцыі, да гэтага часу ня вышлечана рабочым запавячальнасць за выхадныя дні.

Умовы працы вельмі цяжкія. Былі выпадкі, калі ў кузні рабочыя паранілі сабе рукі, а ва ўсім саўгасе не знайшлася ёду. Інспекцыя працы прапанавала ўстанавіць аптэчку ў кузні, сыраварні і канторы, але гэта прапанава не выканана.

На заявы інспекцыі аб тым, каб у кватэрах рабочых былі зроблены форткі і адрамантаваны каміны, якія пагражаюць пажарам, адміністра-

...цыя не звярнула аніякай увагі. Засталася на паперы і прапанава аб устаючы рукамынікаў, набыцці рушнікоў і мыла. Спедпроатрга гадамі ляжыць на складах, а рабочыя ёй не карысталіся.

Скаргі і заявы рабочых месяцамі марынуцца ў РКК.

Найбольш цяжкім зьяўляецца становішча паднасаў якія працуюць у савецкай гаспадарцы і зусім ня ведаюць аб выхадных дні.

Толькі нядаўна прафарганізацыі раёну звярнулі ўвагу на становішча ў саўгасе. На месца, выехала камісія інспекцыі працы.

Я.

...цяжкія выпадкі, калі ў кузні рабочыя паранілі сабе рукі, а ва ўсім саўгасе не знайшлася ёду. Інспекцыя працы прапанавала ўстанавіць аптэчку ў кузні, сыраварні і канторы, але гэта прапанава не выканана.

На заявы інспекцыі аб тым, каб у кватэрах рабочых былі зроблены форткі і адрамантаваны каміны, якія пагражаюць пажарам, адміністра-

...цыя не звярнула аніякай увагі. Засталася на паперы і прапанава аб устаючы рукамынікаў, набыцці рушнікоў і мыла. Спедпроатрга гадамі ляжыць на складах, а рабочыя ёй не карысталіся.

Скаргі і заявы рабочых месяцамі марынуцца ў РКК.

Найбольш цяжкім зьяўляецца становішча паднасаў якія працуюць у савецкай гаспадарцы і зусім ня ведаюць аб выхадных дні.

Толькі нядаўна прафарганізацыі раёну звярнулі ўвагу на становішча ў саўгасе. На месца, выехала камісія інспекцыі працы.

Я.

...цяжкія выпадкі, калі ў кузні рабочыя паранілі сабе рукі, а ва ўсім саўгасе не знайшлася ёду. Інспекцыя працы прапанавала ўстанавіць аптэчку ў кузні, сыраварні і канторы, але гэта прапанава не выканана.

На заявы інспекцыі аб тым, каб у кватэрах рабочых былі зроблены форткі і адрамантаваны каміны, якія пагражаюць пажарам, адміністра-

...цяжкія выпадкі, калі ў кузні рабочыя паранілі сабе рукі, а ва ўсім саўгасе не знайшлася ёду. Інспекцыя працы прапанавала ўстанавіць аптэчку ў кузні, сыраварні і канторы, але гэта прапанава не выканана.

На заявы інспекцыі аб тым, каб у кватэрах рабочых былі зроблены форткі і адрамантаваны каміны, якія пагражаюць пажарам, адміністра-

сілы, а затым, несваячасова і пездвальнячага перагляду норм выработку.

Няспрыячыя пакачэнні ў сэнсе парушэння пляну працы даюць мэтапрацоўчай, ільнапрадзільнай, кравецкай, панчошна-трыкатажнай, скуранаа, вытворчасць хэмічнае крэды і харчовае прамысловасць.

На гледзячы на няспрыячыя ўмовы ходу працы раду галін, усё-ж у выніку аздараўлення ўнутрытворчае гаспадаркі прамысловасці і некаторага скарачэння агульнаа-водзкіх выдаткаў, узнікшая ў першым квартале тэндэнцыя зніжэння сабекошту развілася і ў другім квартале.

Праўда, запраэктаванае плянам зніжэнне сабекошту па 6,2%, фактычна яшчэ ня выканана.

Рахунчы ўплыў на парушэнне пляну ў галіне сабекошту, аказала уздаржаньне некаторых відаў сыравіны, ненармальнае забяспячэнне раду галін, якія выклікалі няпоўную нагрузку прадпрыемстваў і няспры-

яна прамысловасць і спецыялістаў па тэхнічным нармаванні і рацыяналізацыі.

Катэгорычнае выкананьне будаўнічага пляну, не дапушчаючы ніякага паслаблення тэмпу будаўніцтва, адна з задач, якая таксама павінна стаяць у цэнтры ўвагі прамысловасці.

Адным з сур'ёзнейшых фактараў, затрымліваючых развіццё прамысловасці, зьяўляецца невыстарчальны рост таварнасці сельскае гаспадаркі, які абумоўлены слабымі мерапрыемствамі па павышэнні прадукцыйнасці працы. Зварочваючы асабліваю ўвагу з боку НКЗ на гэтыя пытаньне трэба таксама ўважліва ў гэтай галіне і працу самой прамысловасці.

Вось, прыкладна, асноўныя галоўнейшыя задачы, пастаўленыя ў парадак дня, амальцяўленныя якіх прывядзе да новых поспехаў на фронце нашага гаспадарчага будаўніцтва.
А. ШУЛЬМАН.

прымушае працаваць па 15 гадз. у суткі.

Бюро скаргаў пры Менск. Акр. РСІ нашло скаргу Цукера правільнай і прапанавала Фінкельштэйну ў далейшым узяць у адносінах да рабочых болей таварыскі тон.

За саюз з кулакамі зняты з работы

Старшыня Бабруйскай АКК паведамляе, што ў сувязі з заметкай «Зьвяздзе» — «Клічэўскія райвыканкомаўцы ў саюзе з зможнымі» — у Клічэў выяжджалі акруговы пракурор і прадстаўнік акрыўканкому. Па іх інфармацыі вырашана пачаць судовае следства.

Акрамя таго, АКК паставіла перад акрыўканкомам пытаньне аб зняцці старшын Клічэўскага райвыканкому Русіновіча з работы.

Права ПЧ пашыраны

У заметцы «Усё залежыць ад Гомелю» («Зьвязда» ад 31 мая) зазначалася на тое, што начальнікі вучаст-

часць.

Праўдзеныя Зах. чыг. паведамляе, што ў сучасным моманце пытаньне гэта перагледжана і права ПЧ пашыраны. Напрыклад, ПЧ дана права самастойна складаць праекты на неадкладныя пабудовы, паводле свайго меркавання выдаткаваць рэшткі крэдытаў, што атрымліваюцца ад эканомічнага выдзялення работ, самастойна ажыццяўляць тыя пастагавыя вытворчыя напад і камісіі, якія яўна выдзяляюцца для вытворчасці, хоць яны і адносяцца да разраду «новых» і «капітальных» і, нарэшце самастойна выконваць работу на суму да 10.000 рублёў, а на вопытных вучастках (Гомель) нават да 15.000 руб.

Сваеякі звальняюцца

Лесбел паведамляе, што заметка «Сямейная ідылія», зьмешчаная ў «Зьвяздзе» ад 17 мая г. г., часткова адпавядае сапраўднасці. На катэгорычнае распараджэнне трэсту — звольніць сваякоў з Бабруйскага аддзялення Лесбелу, нанова назнача-

Рамонт будзе зроблены

Менкамгас паведамляе, што ў сувязі з заметкай «Негігіенічны стан камунальнага дому» («Зьвязда» № 160) даны напад на рамонт прыбіральні і сьмяццэвай скрынкі ў доме № 14 па Паўночным завулку.

Што датычыць неабходных дробных рамонтаў у гэтым домаўладанні, дык яны камгасам уключаны ў плян рамонту і будуць зроблены пры водпуску сродкаў.

Памяшканьне для нарсьледчай камэры

Калектыўны ліст супрацоўнікаў Мазырскае нарсьледчае камэры аб цяжкіх умовах працы ў сувязі з адсутнасцю памяшканьня мы накіравалі ў Мазырскае АКК-РСІ. Апошняя паведамляе, што ня гледзячы на жыльлёвы крызіс, узятыя пытаньне перад гарсаветам аб тэрміновым надшуканні пакою для нарсьледчай камэры.

Акрэсьліваючы размярковуючы прэдыты паміж крэдытнымі гаварыствамі. Выпрацаваная шкала прэдытавання прадугледжвае максімальныя ільготы бяднейшым пластам селянства і аграмаданаму сэктару сельскае гаспадаркі.

Прадана ўжо ў параўнанні з мінулымі годамі машына больш на 50

СПЭКУЛЯЦЫЯ НА ВАДЗЕ

У Беларусі ў апошнія гады на прадпрыемствах і для грамадзкіх па-треб будуюцца студыі больш усяго артызанскага тыпу. Многа вёсак у апошні год ставілі перад сабой такое-ж заданьне — пабудаваць артызан-скую студыю. Але з гэтай справай, як ужо заўважвалася, ня ўсё добра і на гэтыя пытаньне неабходна звярнуць грамадскую ўвагу.

Да гэтага часу пабудова артызан-скіх студыяў у Беларусі анахадзіла-ся амаль што выключна ў руках прыватных прадпрыемцаў. Некаторыя частку работ выконвалі маскоўскія арганізацыі «Вадаканал» і «Горна-Тэхнічная Кантора». Вось ужо больш году прайшло як пры Наркамземе арганізавалася Вадабюро.

Апошнія толькі вышлі са стадні арганізацыі сабрала лепшых спецыялістаў і наогул паставіла справу на больш менш навуковы грунт.

Але бяды ўся ў тым, што не хапае сродкаў: крэдыты вельмі малыя, і шырока разгарнуць працу пры такіх умовах амаль што немагчыма. Калегія Наркамзему гэтаму пытаньню аддае вельмі мала ўвагі. У выніку выходзіць, што грамадзкія арганізацыі, ня маючы магчымасці атрымаць патрэбных работнікаў ад Вадабюро, баруць ў апошнія толькі каштарыс, а працу здаюць прыватнікам, і далей ужо не адна тысяча рублёў гіне без усякай карысці.

За фактамі хадзіць далёка ня трэба. Вось яны:

У Лепелі для Ваенведу прыватнікі рабілі студыю, якая абышлася ўстапаве ў 70.000 рублёў, а вады не давала. Прышлося звярнуцца да Вадабюро. Апошнія за 800 рублёў студыю наладзіла так, што 2.000 вё-дзёр у гадзіну забяспечана.

У Варысаве на гуде прыватнікі білі студыю цэлы год, страчана вельмі шмат грошай, а вынікаў таксама аніякіх.

У Менску на гуде «Пролетары» кожны год рамантавалі студыю. Пра-цу выконвалі прыватнікі па некалькі месяцаў. Вадзі приходзілася ва-зіць бочкамі з другога месца, аж па-куль сёлета не ўзялі адказных спе-цыялістаў ад Вадабюро і не напра-

вілі студыю належным чынам. Гро-шай-жа выцелела шмат.

У Менску для чыгуначнай кватэ-раапрацы прыватнікі будуюць студыю. Шчыліна ў іх атрымалася крывая, яе трэба засыпаць і паць-паць працу нанова. Колькі гэта абышлася кватэраапрацаў, што сама адкажа, а ў выніку ёсць шэ-студыя, а судовая справа з прыват-нікам.

І такіх фактаў шмат. Амаль ко-жны дзень авараваюцца пакрыўд-заныя прыватнікамі ўстановы і селян-ства ў Вадабюро Наркамзему і про-сяць парадзі і дапамогі.

Многія-ж, вразумела, яшчэ ня ве-даюць, чым можа скончыцца іх спра-ва.

Аб чым гэта ўсё гаворыць? А гаворыць гэта аб тым, што ўсё працу па пабудове артызанскіх ста-дныяў трэба втургаваць у рукі Вада-бюро Наркамзему, каб выціснуць прыватніка, які работу выконвае дрэнна, ухіляецца ад прамысловага ладатку і сацыяльнага страхавання рабочых.

Потым гэтую працу трэба паставіць на належную вышыню з тэхнічнага бо-ку. Нельга так, каб пасля месяцаў працы ўстановы і арганізацыі в-ставаліся без вадзі. Добра пастаў-леная тэхнічна праца ў сваю чаргу знізіць сабекошт і выбераць тысячы рублёў дзяржаўных сродкаў. Су-довай валакіты будзе менш.

Урэшце канцэнтрацыя гэтай спра-вы мае даволі вялікае і навуковае значэнне.

Патрэбна, каб усе, хто толькі бу-дзе новаю студыю, рэгістраваў гэта ў Вадабюро і дасылаў узоры пла-стоў грунту, якія сустракаліся пра-цы. Гэта дапаможа навуковым інстытуцыям, як Інбелкульту і Д-сьледчаму Інстытуту складзіць карту пластоў грунту для Беларусі, што ў сваю чаргу ў будучыне дапаможа і гэтай справе.

Калегія Наркамзему павінна паду-маць аб тым, каб забяспечыць Ва-дабюро належнымі крэдытамі і ад-паведнай пастапавой аб рэгістрацыі ўсякай новай работы на пабудове студыяў.

В. 3—ні.

С. Е. Н. Ы. Н. Я. УТЭАТРЫ КІНС

МЕНСКІ ДЗЯРЖ. ТЭАТР	Гастролі Маскоўск. Мастацкай оперы пад кіраўніцтвам Г. М. Камісаржэўскага
ЧАЦЬВЕР 9 ЖНІУНЯ	Пры ўдзеле Н. Семісаравай, З. Нанобурга, П. Паўлюшчага, В. Осіпава, В. Сяналоўскага 1. „Севільскі цирюльнік“ у 3-х дзелях, муз. Россіні 2. БАЛЕТНЫ ДЫВЕРТЫСМЭНТ
ПЯТНІЦА 10 ЖНІУНЯ	Спэцталі для членаў саюзу. Пры ўдзеле Н. Коржанкай, Т. Трышай, З. Нанобурга, В. Шахрая, В. Сяналоўскага „Евгеній Онегін“ у 7 аб'ядах, муз. Чайкоўскага
СУБОТА 11 ЖНІУНЯ	Пры ўдзеле Е. Хорнай, З. Бенгард, С. Дурданюшчага, П. Паўлюшчага, В. Сяналоўскага „КАРМЕН“ у 4-х дзелях, муз. Біза
НЯДЗЕЛЯ 12 ЖНІУНЯ	Пры ўдзеле Н. Семісаравай, З. Нанобурга, В. Шахрая 1. „ТРАВІАТА“ у 4-х дзелях, муз. Вердзі 2. БАЛЕТНЫ ДЫВЕРТЫСМЭНТ

Пачатак а 8 з пал. гадз. увеч. Білеты ў насэ тэатру з 12—2 і ад 5—9 гадз. увеч.

Летні сад кіно „Культура“ Савецкая, 71

КІНО „Інтэрна-цыянал“	АД АЎТОРКА, 7 жніўня, новы трука-прыгоднікі баявік „САРВІ-ГАЛАВА“ кіно-раман у 3-х сэр'ях 1-ая сэр'я „СРЭБНЫ ШАЛІК“ у 11 част. у галоўн. ролях ЧАРЛЬЗ ХЕТЧЫСОН і ЛЮСІ ФОКС
КІНО „Чырвоная Зорка“	АД п'яндзелка, 6 жніўня, новы замежны фільм „Абуджэнне жанчыны“ (ПРОБУЖДЕНИЕ ЖЕНЩИНЫ) драма у 7 частках.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ“	АД аўторка, 14 жніўня, новая амерыканская пастаноўна Дзеве фільмы ў адзін сэане 1) „Наміла“ драма у 6 ч. 2) Сямейнае шчасце“ амерын. намэдыя у 6 част. Касв адчынена ад 6 г. Пач. 1-га свансу а 7 гадз. 30 мін.

Да ўвагі падпісчыкаў „ЗЬВЯЗДЫ“

АД'ЯДЖАЮЧЫ Ў ВОДПУСК,
у дом адпачынку ці на курорт, не забудзьцеся паведа-міць у кантору газеты «ЗЬВЯЗДА» (тэлеф. 7-81)
ВАШ НОВЫ АДРАС.
Вам будзе высылатца газета «ЗЬВЯЗДА» па месцы зна-ходжаньня ў водпуску БЯЗ УСЯКАЙ ДАПЛАТЫ.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“
АД аўторка 14 жніўня
Грандыёзны гістарычны мастацкі баявік
Супольнае вытворчасці Белдзяржкіно і Савіно
Фільм адбівае адзін з апошніх польскага паўстання 1953 г. Паўстаньні Беларускай сялян. кіраванае „Чырвоным жолтам“

ПРЭМ'ЕРА!
„КАСТУСЬ КАЛІНОЎСКІ“

АДЧЫНЕННЕ АСЕНЬНЬ-ЗІМОВАГА СЭЗОНУ

Кастусь Каліноўскі — пастапоўчык нашоўчай фільмы «КАСТА І ЦАР». — Макультап Я. П. ДАЛА. — Актары: А. М. АЛЕКСИМКА, Я. П. РУДЗІЦКА, Т. БУЛАХ, Граф Велькопольскі Станіслаў — арт. МХАТ Б. ПІВАНУ, Рэсп. Н. ЯНАЙЛЮ, Брацкі Бяску Віленскі, — вяс. арт. Р. П. Г. Вадаў, старэйшы опер графа — вяс. арт. Р. П. Г. Вадаў, кавалі сотні арт. БДТІ В. Уладзімірові, Кобыз, спавядальнік пры кары, — арт. БДТІ А. Царых, Граф Орлоў — арт. Рэсп. кураор арт. Халлоў, Юрацкі — вяс. арт. Рэсп. ахранны Самойлаў.

папярэдні продаж білетаў штодня ў насэ тэатру «Культура» ад 3¼ ч. да 5¼ ч.
Па калектыўных заяўках арганізацый білеты адпускаюцца бяз усякай чаргі.

СЕКАРОВСКАЯ
МАЛІЧКА

ВЫТЯЖКА СЕМЕЙНАЯ МЕДЫ
СІМІАНАВА
СІМІАНАВА

ПЕЧЕБ. УЧН. І ВРАЧАМ ДЛЯ ІСПЫТАННЯ
„CRATIS“

ЛАБОРАТОРІЯ КОСЧЕНА

074-10

Б. П. РОЗЕНФЕЛЬД
возвратился и возобновил ПРИЕМ АНАЛИЗОВ
Плещ. Свободы, № 1, кв. 1.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Кваапрац. кніжка МЦРК Ліўшч Г. Я.	3023
Асабовая вніжка Валько Л. С., выд. Хадзьмынск.-ваенкаматом Майкопскай акр.	3024
Членскі білет саюзу хэмікаў № 282190 Шымкевіча В. В.	3025
Пашпарт Паўлювіча І. А., выд. Менскай мліцкай	3026
Біржавал картка Перальман З. А., выд. Менск. біржай працы	3027
Пашпарт Цукінскай Ф. І., выд. Менскай мліцкай	3028
Кваапрац. кніжка Бейнсона З. О., выд. МЦРК.	3029
Кваапрац. кніжка Сарокіна П. І., выд. МЦРК	3030
Членск. кніжка № 6-4596 Бергольда К. М., выд. саюзам будаўнікоў	3031

Паведамленьні

— Сьбня ў памяшканні клубу ЮП у 7 ч. вечара будзе сход павадыроў піянер-атрадаў г. Менску.

— У пятніцу, 10 жніўня, а 7 гадз. увечары бюро ІДПЗ пры НКРСІ БССР склінае ў памяшканні РСІ, паной №3, нараду галоўбухаў, на якой будзе аб-гаворана пытаньне аб дапасаванні новых форм вучоту (напіввучот і ін-шыя картнавыя формы) на прадпры-емствах.

— Часовая рада таварыства „Бяз-божнік“ паведамляе, што з 9 жніўня г. г. ў памяшканні АПА Менаругно-му КП(б)Б (вул. Энгельса, 28, 3-ці па-верх, тэл. № 587) распачалася рэгі-страцыя Упоўнаважаных ячэек „Бяз-божнік“ штодзённа з 12 да 4 гадз. дня, і ад 7 да 9 гадз. увечары, акрамя дзён адпачынку.

Водгукі на заметкі

У № 168 газеты „Зьвязда“ была зьмешчана заметка, у якой адзначал-ся грубыя і недапушчальныя адносіны загадчына фэрмы Прылуці т. Крэпона-га да загадчына малочнага магазіну Герасімовіча.

Паводле дасланных матар'ялаў, рэдак-цыя лічыць неабходным адзначыць, што аўтары заметкі Герасімовіч і Ю-раўскі зводзілі асабістыя рахункі з т. Крэпонай.

Апошні быў членам камісіі, якая выявіла растрату ў магазіне на суму, наля 1.500 руб., зробленую Герасімо-вічам.

Герасімовіч зняты з працы і пры-цягваецца да судовай адказнасці.

Адказны рэдактар
Ян АСЬМОЎ